

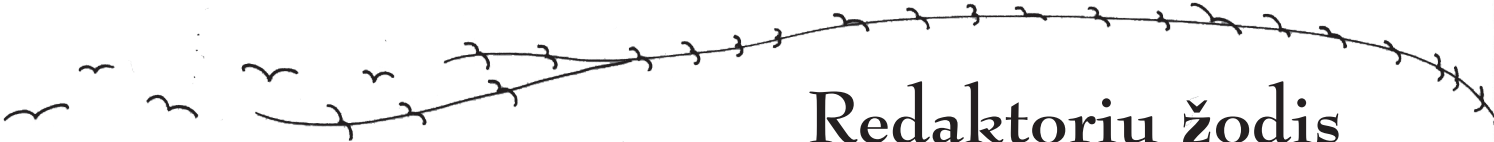
nr. 40

Andai

spalis '12

Andai - dabartinės lietuvių kalbos žodynas - anądien, anasyk. A. smarkiai lyjo.

Neapibrėžto laiko periodinis leidinys.

Redaktorių žodis

Kaip ir kiekvienais metais, kaip paukščiai, keliaujantys iš šiaurės žiemoti į pietus, rudenį atskriejo „Andai“. Nusileido į Jūsų rankas. Plasnoja. Marga. Šildo.

Ruduo savaip gražus. Tai permainų laikas, kai gyvenimas verda kitaip. Taip pat ir licėjuje – ieškoti naujų namų išeina abiturientai, čia sušilti bando atvykę naujokai, mainosi prezidentai... Pasikeisime ir mes.

Metas skristi toliau. Nesvarbu, kokį įvykį paimsime, ar tai būtų kadencijos pabaiga, Mokytojų diena, o gal Šimtadienis – kai taip ilgai ir kantriai ruoštas momentas praeina, viduje lieka tuštuma. Prabėgus truputiui laiko, pamažu ji perauga į šiltą, malonų pilnatvės jausmą. Įvertini, kiek daug linksmų akimirkų išgyventa, kokia svarbi ir brangi asmeninė patirtis tai buvo. Džiaugiamės ir vertiname tai, jog turėjome galimybę tapti „Andų“ dalimi. Susirinkome nuostabiausius atsiminimus, atleidome ir pamiršome nesutarimus, susipažinome su daugybe įdomių ir savitų žmonių, susidūrėme akis į akį su tuo, ko turbūt nebūtų tekę niekad išgyventi. Įgavome tikros, iš knygų neišmokstamos, patirties. Metas visa tai atrasti kitiems.

O dabar – toliau kolekcionuojame patirtis. „Andai“ – viena brangiausių kolekcijoje. Verčiame kitą puslapį.

Kylame ir plasnojame tolyn!

Iki susitikimo,
Eglė ir Beatričė

Redakcija

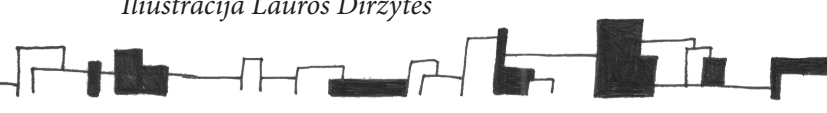
Redaktorės: Beatričė Keniausytė ir Eglė Burbaitė. Maketas: Žygimantas Stražnickas. Viršelio autorė: Laura Diržytė. Dailininkės: Laura Diržytė, Dorotėja Noreikaitė, Karolina Panto. Nuotraukų autoriai: Laura Diržytė, Gabrielė Kižytė. Padedanti mokytoja: Vida Lisauskienė.

Dėkojame Sauliui Jurkevičiui ir Vidmantui Nakvosui.

Redakcijos nuomonė ne visada sutampa su straipsnių autorių nuomone.

Turi idėjų, klausimų ar pasiūlymų? Rašyk: andai.licejus@gmail.com

Turinys

2	Redaktorių žodis Eglė Burbaitė, Beatričė Keniausytė
4	Laiškas iš Čilės Akvilė Kuprytė
6	Atostogų gėris Gabrielė Seniut, Kamilė Varnelytė
7	Buvusio ketvirtoko vasara Tadas Šlimas
8	Kam šventė, kam – pragaras, arba tiesiog rugsėjo 1 - oji Andra Bagdonaitė, Gabrielė Černiauskaitė
9	Mokytojų diena 2012 Rimantė Grigaravičiūtė
11	Kaip naujokai išgyveno krikštynas Brigita Matulytė
14	Prezidento atsisveikinimo žodis Lukas Vaivuckas
15	Vien dėl baimės Eidvilė Banionytė
16	Rinkimai 2012 Kristina Mačulska, Prieglius Žuklys
20	Mokiniai vertina mokytojus Agnė Semėnaitė, Greta Urbonaitė, Karolina Panto
23	Kelionės dviračiais Karolina Panto
24	Apie tai, kas laukia, kai išdrįsti pasibelsti Ieva Kasperavičiūtė, Rimantė Grigaravičiūtė
26	Kūrybinio rašymo dirbtuvės
28	Gabija Purlytė. Apie studijas, stipendiją ir Dubliną Augustė Lazickaitė
30	Kaip, mokantis mažiau, išmoksi daugiau Miglė Povilėnaitė
32	Mano gyvenimo tikslas – jaustis gerai Augustas Kligys
34	Ar žinojote, kad... Gabrielė Kižytė, Monika Satkūnaitė
35	Ekspertai

Iliustracija Lauros Diržytės

- [illegible]

Ilustracija Lauros Dirzytės

Laiškas iš Čilės

Sveiki, liceistai,

tikiuosi, visi mokslo metus pradėjote sėkmingai. Mano vasara buvo trumpesnė – į mokyklą sugrįžau jau rugpjūčio pradžioje. Tik šįkart žengiau ne į licejų, o į Colegio Montesol Čilėje. Bet apie viską nuo pradžių.

Čilėje būsiu metus pagal YFU (Youth For Understanding) mainų programą. Apie šią organizaciją sužinojau iš pusseserės, kuri praeitus metus praleido Šveicarijoje. Kadangi apie galimybę išvykti mažiau maždaug nuo 8-tos klasės (tiesą sakant, labiau svajoju nei tikėjau tai įgyvendinti), tik išgirdusi apie realų svajonės išsipildymą ir peržvelgusi programas (sąrašą sudaro 24 šalys visuose žemynuose ir galima tartis dėl naujų programų sudarymo, pavyzdžiui, viena draugė dabar metus leidžia Naujojoje Zelandijoje), pasirinkau Čilę. Iki šiol pati sau negaliu tiksliai atsakyti, kodėl būtent Čilė. Visiems sakau, kad dėl to, jog Čilė – kitoje pasaulio pusėje, tačiau tai nėra visiškai tikslus atsakymas. Žinoma, faktas, kad žadu iškelti į tokį tolimą egzotišką kraštą kaip Pietų Amerika, turėjo įtakos apsisprendimui, bet vietą pasirinkau taip pat, kaip ir nusprendžiau išvykti – ekspromtu, greitai ir nesvarstydama. Laimei, tėvai nuo pat pirmos dienos palaikė mano užsidegimą, tad ilgai derėtis nereikėjo. Prasidėjo įvairių dokumentų pildymai, anketos, popieriai popierėliai, interviu... Ir štai – žiemą sulaukiau skambučio, kad keliauju į Čilę. Nuo tada dar ilgą laiką, tikriausiai iki pat paskutinio ryto Lietuvoje, o gal ir iki nusileidimo Santjage, nesuvokiau, kad išvykstu visiems metams.

Mainų moksleivis, atvykdamas į šalį, yra priimamas vietinių šeimoje. Savąją sužinojau dar likus pusantro mėnesio iki išvykimo (kai kurie sužino tik nusileidę svečioje šalyje). Deja, ją teko keisti. Atvirai kalbant, nuo pirmųjų minučių supratau, kad metų šiuose namuose nepraleisiu. Tėvai nebuvo nusiteikę su manimi bendrauti, o, kaip vėliau paaiškino, mainų moksleivį nusprendė priimti dėl savo jaunesniosios dukters – norėdami atitraukti ją nuo kompiuterio ir prablaškyti. Problema išsprendė greitai: draugiškai pasikalbėjau su šeima, kreipiausi į „YFU“ organizacijos paskirtą padėjėją ir netrukus gavau tikrai nuostabią šeimą. Persikėlusį nuo pat pirmų minučių pasijutau kaip jų dukra: tėtis, tik su manim susipažinęs, pasakė: „I am your father. PA-PA.“ Manoji čiliečių šeima gyvena nedideliame miestelyje Villa Alemanoje, turinčiame maždaug penktadalį Vilniaus gyventojų. Mama dirba mokytoja vietinėje mokykloje, kurią lankau kartu su dviem broliais: bendraamžiu Maximillianu ir devynerių Luku. Tėtis ilgesnį laiką dirba Santjage. Kas antrą šeštadienį jis grįžta į namus, o kitais savaitgaliais mes važiuojame pas jį. Mano sesuo Nicole taip pat dabar gyvena Santjage, čia ji studijuoja teatrą.

Kaip jau minėjau pradžioje, į mokyklą grįžau visai neseniai. Pirmasis žmogus, su kuriuo susipažinau, buvo direktorė. Kaip įprasta pietų amerikiečiams, su ja pasisveikinome pasibučiuodamos į skruostą, o tada, kartu su mentoriumi (žmogumi, kuris rūpinasi mano gerove ar problemomis, jei tokių iškyla), kuris taip pat atlieka svarbią (tik man iki šiol nesuprantamą) funkciją mokyklos veikloje, nuėjome į istorijos klasę. Įprastu būdu pasisveikinau ir su mokytoju, buvau pristatyta klasei ir pradėjau metus čia.

Pirmas išpūdis klasėje buvo chaoso, triukšmo ir netvarkos mišinys. Nepaisant to, kad Čilėje beveik visose mokyklose uniformos yra privalomos, mes jų neturime. Paprasčiausiai mokyklos valdžia mano, kad tai yra kvaila. Per pamokas mokiniai suolus susistumdo kaip panorėję, o nuobodžių pamokų metu klausosi muzikos arba užsiima kita jiems įdomia veikla. Tiesa, pasitaiko ir kitokių atvejų. Pavyzdžiui, ispanų kalbos mokytojas, dar vadinamas Krikštateviu, savo pamokose griežtai reikalauja tylos, po pamokos visi idealiai turi sustumdyti suolus jo nurodytu būdu ir susirinkti visas kabinete esančias šiukšles. Nepaisant griežtumo, jis yra vienas mylimiausių mokyklos mokytojų, nes jo mokymo būdai yra įdomūs ir skatinantys dirbti. Pavyzdžiui, kai klasei reikėjo rašyti aprašymus apie vietas, daiktus arba žmones impresionistiniu stiliumi, mokytojas paleido groti „Pink Floyd“ albumą „Other Side of the Moon“. Kas nenorėjo klausyti šios muzikos, privalėjo klausyti savo grotuvo (prieš tai mokytojas patikrino, ko visi klausė, pereidamas per klasę ir tikrindamas kiekvieno grotuvą).

Praėjus pirmai savaitei, jau įsijaučiau į klasės ir mokyklos gyvenimą. Per dieną turiu penkias pamokas: pirmos keturios po pusantros valandos, paskutinė trunka valandą. Po kiekvienos pamokos yra trisdešimtys minučių pertrauka, po trijų pamokų pietūs, trunkantys valandą. Taigi iš mokyklos išeiname penktą valandą vakaro, o tada, priklausomai nuo oro ir nuotaikos, keliauju arba namo, arba į miesto centrą pramogauti.

Kitas svarbus, su mokyklos gyvenimu susijęs dalykas yra mokinių protestai. Pagrindinis protestų tikslas – priversti valstybę pakeisti esamą švietimo sistemą. Dabar mokinyms, norėdamas gauti padorų

Iš asmeninio albumo

51 moksleivis, šiais metais atvykęs į Čilę (Lietuva, Estija, Čekija, Suomija, Švedija, Norvegija, Danija, Vokietija, Austrija, Šveicarija, Vengrija, Prancūzija, Brazilija)

vidurinę ir universitetinę išsilavinimą, privalo mokėti didelį mokestį. Čilėje yra labai didelis vargstančių šeimų skaičius, taigi mokamas mokslas nėra prieinamas visiems – dabartiniais duomenimis tik 45% vidurinę mokyklą baigusiu žmonių studijuoja universitetuose. Net tie, kurie geba mokėti už mokslą, dažnai nežino, kur nukeliauja pinigai. Pavyzdžiui, vakar mano mokykloje vyko moksleivių susirinkimas mokyklos reikalams aptarti ir vienas svarbiausių iškeltų klausimų buvo mokesčiai. Pasirodo, praeitais metais rinkliava mokyklos kiemui tvarkyti taip ir nebuvo panaudota pagal paskirtį. Dar vienas keistas faktas yra tai, kad universitetams ir mokykloms mokamos sumos didelė dalis nukapsi valstybei, kuri su jais nedaro nieko apčiuopiamo – Čilėje nebuvo pastatyta nė vieno naujo valstybinio universiteto nuo pat Pinočeto laikų. Nėgana to, daug mokyklų yra apgailėtinos būklės. Dėl to mokiniai, remiami mokytojų, labai atkakliai bei drąsiai provokuoja valstybę teikti geresnę mokymosi kokybę.

Čiliečių būdas nėra toks pat kaip likusios Pietų Amerikos dalies (bent jau kiek teko bendrauti su argentiniečiais, brazilais ar ekvadoriečiais). Čiliečiai nėra tokie pašėlę ar atsipūtę, kaip galėtų atrodyti; priešingai – Čilės gyventojus aš apibūdinau kaip švęsti mėgstančius darboholikus. Atvirai kalbant, man Čilė kažkuo primena Lietuvą. Žinoma, žmonės čia žymiai šiltesni ir svetingesni, čia fizinis artumas net su nepažįstamaisiais yra visiškai normalus, čia vakarėliai vyksta kiekvieną savaitgalį net ir žiemą, o šypsenos čia dalinamos už akių, tačiau vis tiek jaučiuosi bent iš dalies kaip gimtinėje. Pagyvenusios moteriškės čia taip pat kovoja dėl vietos autobuse, naudodamos savo nežinia ko prikrautus krepšius, o gatvėje gali sulaukti kreivų žvilgsnių dėl to, kad per garsiai juokiesi, nors tau taip pat garsiai pasakys

užsičiaupti.

Bet kokių atvejų esu nepaprastai laiminga, kad atkeliavau čia ir dėkinga tiek tėvams, tiek padėjusiems mokytojams, kad suteikė galimybę visiškai pakeisti aplinką, išlipti iš komforto zonos ir patirti bent truputį kitokio gyvenimo. Iš tiesų, nors praėjo dar labai nedaug laiko, galiu teigti, kad mainų metai padeda pažinti save ir, tikėkit – netikėkit, SAVO šalį geriau nei dešimtys metų praleistų jaukiame namų kampe. Pati pamažu imu kitaip žvelgti į Lietuvą. Prieš šiuos mainų metus buvau labai užsidegusi mintimi emigruoti. Dabar matau, kad Lietuva visgi atitinka tą „Europinį standartą“, kurio ieškodami vykstame svetur. Nors mūsų šalis nedidelė, bet turime viską: nuostabų ŽALIĄ miestą (gal to nepastebite, bet man čia labai trūksta žalumos), gerus universitetus, kuriuose lengva gauti nemokamą vietą bei pakankamai racionaliai funkcionuojančią nesumaterialėjusią valstybę. O ir Lietuvos jaunimas yra protingas ir nepaprastai inovatyvus. Galų gale, būdama čia ir kalbėdama ispaniškai, kaip niekada anksčiau pastebiu, kokia unikali yra lietuvių kalba. Kai visi stebisi, kad mes vieninteliai pasauly kalbam ja, negali nesididžiuoti. Tad kam emigruoti, jei gali neemigruoti? Ir kasdien vis labiau įsimyliu Lietuvą.

Laikas bėga čia nepaprastai greitai – atrandu naujas vertybes, kiekvieną dieną vis artimiau susipažįstu su nauju kraštu bei vietine kultūra, susitinku su naujais žmonėmis, kurie, nors ir gyvena kitam pasaulio krašte, dabar atrodo tokie pat artimi kaip ir draugai, pasilikę Lietuvoje. Ir kalba, patikėkit, nėra toks didelis barjeras, kaip galėtų atrodyti, – suprasti kitą įmanoma ir be žodžių. :)

Linkiu sėkmingiausių ieškojimų ir atradimų metų,
Akvilė

Atostogų gėris

*Šokit šokit, ugnys, miško dvasios saugo
Balto vėjo vaike, debesys ant kalno,
Te dangus ir žemė mūsų dvasią saugo,
Šokit šokit, pušys, legenda pasaulio... **

...dainuoja vaikai per šeimos vakarą, dainuoja me ir mes: trys mamos ir vienas tėtis. Tėtis Dainius, tiesa, dar pritaria gitara. Susėdę į ratą didžiajame Žalianamio (Antakalnio vaikų ir jaunimo centro) kambaryje, užvėrę langines, uždegę žvakes ir jaučiai apsikaisę pagalvėmis baigiame Linksmadienių dieną. Vaikai pavargo – kas žiovauja, kas prigula ant grindų ar vadovų. Bet ne visi: Joris bando kutenti Maksimą, Viltė traukia n-tąją slyvą šiandien, o Dominyka klausia, kada dalinsime paštą (atsakiau, kad Bildukas Jonas Paluby paėmė visus laiškus, todėl nebėra, ką dalinti, bet čia jau kita istorija). Sudainuojame dar „Seku, seku pasaką“ ir ketvirtą valandą popiet išlydime mažuosius namo. Marija neranda savo telefono, tarp pagalvių pasimetė žaisliukas, o Augustas ir vėl paliko savo žalią striukytę. Du skėčiai guli ant suolo palikti likimo valiai, lygiai kaip ir vargšės oranžinės kreidelės liekanos po kėdės koja.

„Ech“ trumpai atsidūstame mes, vadovai, nes ilgam atodūsiui nėra laiko – lekiame kaisti arbatos, kiek apsitvarkyti ir išsipasakoti: kas pavyko, kas ne, ką supratome ir ko pasiekėme. Svarbiausia – nutarti rytdienos planus. Diskutuojame, ginčijamės ir draugiškai pasipešame – kai nelieta vaikų, juk kažkam reikia linksmini administraciją viršuje ir Bilduką Joną paluby. Kaičiam arbatos dar ir dar. Kūrybinis išsekimas – arbatos. Skauda galvą – arbatos. Vėsu? Arbatos! Vėlniškai ji tinka prie vėlyvų vakaro darbų žaliame namelyje. Ir... Štai! Programa parašyta, darbais pasiskirstyta: rytoj akademijos, kermošius, talentų šou ir vėliau tapusi *dienos vinimi* – vadovų teatrinė improvizacija. Ir kur kas daugiau: galybė šiltų apkabinimų, skardaus juoko, dovanėlių nuo Slapto Draugo, pamestas šalikas, karšti vaikų debatai

apie tai, kad mama Justina atrodo kaip prezidentė. Ir įveikta Šokolado upė. Ir daug apyrankių nuo vaikų. Ir laiškai „Mamai Gabrielei“, „Mamai Justinai“, „Tėčiui Dainiui“ ir „Mamai Kamilei“.

Kiekvieną rytą, 8 dienas alkanomis veiklos, žaidimų ir dėmesio akimis manęs laukia 30 dar visai nedidelių vaikų. Jiems atiduodu kone visą savo gyvastį: nuo ilgo stovėjimo linksta keliai, nuo vaikų šūkavimų skauda galvą, o mano kūrybinės mūzos kaip reikiant silpsta. Tikimybė, kad jei labai nori, gali susirgti ir likusį stovyklos laiką prasivolioti lovoje, buvo net neišbandyta. Kitą dieną vėl stoviu Žalianamio tarpduryje. Nuovargis, iki pietų pertraukos maršus grojantis pilvas ir galvoje aidintis: „O šiandien žaisim „pykšt pokšt“?“ buvo bejėgis prieš tai, ką matau, suvokiu ir įgaunu. Koks džiaugsmas suprasti, kad esu tų 7-12 metų žmogeliukų priimta. Kiekviena šypsena, žvilgsnis, apkabinimas, ištartas ar ant popieriaus su didžiausiomis pastangomis suraitytas žodis – visa tai jų didelio vidinio pasaulio dalis. O kai į jį įžengi, imi suprasti, kodėl kartą mažą auksaplaukė mergaitę į tave tik pašnairuoja; kodėl kartą neduoda savo rankos – tik paliečia delną; kodėl staiga vieną dieną atsistojusi šalia drąsiai nusišypso, o po savaitės – ir apkabina. Tai didelė ir brangi dovana – su tavimi dalijimasi dideliu ugniaspalviu vaikų vaikų pasaulėliu.

Uždarome langines, rakiname Žalianamį ir beveik sutemus traukiame savais keliais, prieš tai stipriai stipriai apsikabinę – džiaugiamės ir liūdim, pavargę ir laimingi.

Žmonės autobuse keistai į mane žvilgčioja – šypsautsi tamsai už lango, o lūpos ir širdis tyliai tyliai dainuoja:

*Šokit šokit, ugnys, miško dvasios saugo
Balto vėjo vaike, debesys ant kalno,
Te dangus ir žemė mūsų dvasią saugo,
Šokit šokit, pušys, legenda pasaulio... **

*Eglės Sirvydytės dainos „Mano namai“ žodžiai.
Nuotraukos iš asmeninio archyvo.

Buvusio ketvirtoko vasara

Už nugaros – nepažįstamas paveikslas, dešinėje – senoviškas magnetofonas, priešais – maišas nešvarių rūbų, kairėje – tarp Rygos daugiabučių įsiterpęs skverelis.

Maniškė vasara tikrai nebuvo ypatinga. Stojimas į universitetą, egzaminai, licėjaus ir Licėjaus Alumni sąskrydžiai, futbolas, vairavimo kursai, egzaminų rezultatai, dvi išvykos į pajūrį, pasidėjimai su draugais, išleistuvės, pasiruošimas išvykimui į universitetą, įsikraustymas, studijų pradžia. Manau, dauguma liceistų vasarą praleido įdomiau...

Pasirodo, licėjus turi pabaigą. Jausmas pabaigus – įdomus, atrodo, viskas buvo dar visai neseniai. Įdomu, gyvenimas tęsiasi.

Kaip gi ex'as apseis be patarimų? Jų turiu tris, kuriuos laisva dūšia galima ignoruoti. Pirmas: licėjus yra toks, kokį jį susikuri – su kuriais žmonėmis po pamokų bendrauji, ar netinginiauji, ar nejauti susikaupusių darbų naštos. O kai baigi licėjų, paskui jau beveik niekas nebaisu. Gyvenimas priklauso nuo Tavęs paties, kaip elgiesi, kaip žiūri į naujus iššūkius.

Antras: kuo anksčiau pradedi mąstyti, ką norėsi veikti baigęs licėjų, tuo geriau. Kuo anksčiau apgalvoji tolesnį kelią ir supranti, kad nieko nežinai, tuo daugiau laiko lieka įvairioms kryptims išbandyti.

Viskas logiška ir akivaizdu, bet man pačiam tai būtų pravertę žinoti anksčiau. Pasakiau kaip dėdė.

Trečias patarimas. Per studijų atidarymo dieną universiteto alumnė sakė: „Vienintelis dalykas, ko iš universiteto laikų gailėjaisi, – kad nepasiėmiau visko, ką galėjau.“ Ir visur tas pats: bandyti kažką naujo, eiti į priekį labai verta. Mėgsti futbolą? Pirmyn, braukis į klasės ar į licėjaus rinktinę, organizuok stalo futbolo turnyrą. Nebijok prisiimti atsakomybės ar bandyti savus kelius. Tenori bendrauti su draugais? Pirmyn, o ko gi daugiau ir reikia.

Išėjęs iš mokyklos lieki pats su savimi, draugais ir artimaisiais. Aišku, išlieki bendruomenės dalimi, jauti ryšius – nuo licėjaus savyje ir aplinkui greitai nepabėgsi. :) Prieš ketverius metus mokytojas Budvytis sakė: licėjyje tarp labai stiprių suprasite, kurioje srityje išties esate stiprūs. Labai pritariu. Licėjus išties išmoko įvairių dalykų: analizės, gebėjimo atlaikyti įtampą. Ar viskas licėjyje teisinga – irgi klausimas; nuo išleistuvių praėjo nedaug laiko, todėl kol kas nenoriu daryti jokių išvadų, sakyti kažką pseudoprotingo, originalaus ar įdomaus. Manau, kad anksčiau ar vėliau į „Andus“ šia ar kitomis temomis dar parašysiu. Ačiū, kad skaitėte – kai kurie net trejus metus. Sėkmės. :)

Karolinos Panto iliustracija

Tadas Šlimas

Kam šventė, kam – pragaras, arba tiesiog rugsėjo 1 – oji

Kai sužinojau, kad rugsėjo pirmosios šventė perkeliama į rugsėjo trečią, pasiutau. Skaičiavau valandas iki tos dienos, kai ižengsiu į licėjų. O jie sugalvojo perkelti šventę į pirmadienį! Teko pridėti dar 48 valandas iki didžiosios šventės.

Išaušo rugsėjo 3 – ios rytas.

7:30. Atsikeliu, apsirengiu, pavalgau – įprasti rytiniai ritualai, kuriuos reikia prisiminti po 3 mėnesių tinginiavimo.

8:00. Sėdžiu ant sofutės. Kas dešimt sekundžių žvilgčioju į laikrodį.

8:05. Užkniso!!!

Ir išėjau.

Eidama dairiausi. Gėlių pardavėjos iš pasitenkinimo trynė rankas, nes šiandien bus daug pelno. Tačiau mokinių, skubančių į mokyklą, dar nematyti.

Lėtai artėjau prie licėjaus. Kuo arčiau, tuo darėsi nedrąsiau. Kai atsidūriau visai čia pat, iš baimės drebėjau. Tačiau įveikiau savo baugulį ir ryžtingai prisijungiau prie žmonių, einančių pro licėjaus duris.

Vos jas pravėrus užlieja šurmulys. Instinktyviai žengteliau atgal, tačiau smarki šio šurmulio ranka sugriebia mane už pakarpos ir timpteli vidun. Čia tikros džunglės. Mažieji pirmokėliai it vikrūs beždžioniukai dūksta po licėjų: pirmyn – atgal, atgal – pirmyn. Tolumoje ramiai kėblina dvyliktokai. Jų orumas bei ambicingumas primena liūtus. Džiunglių karaliai. Visų akys krypta į juos, visi bando į juos lygiuotis. Minioje ir mes, ir TB'kai, – nei naujokai, nei veteranai. Greičiau chameleonai, mėginantys atrasti tikrąsias savo spalvas.

– Naujokai ir TB'kai eina į kiemelį, naujokai ir TB'kai eina... – pasigirsta.

Kiemelis lyg kautynių arena. Aš – neapsiginklavusi. Visi kovotojai išdidžiai žygiuoja su gėlėmis rankose: kas su gerbera, kas su kardeliu, na, o nosis aukščiausiai rietė tie su rožėmis.

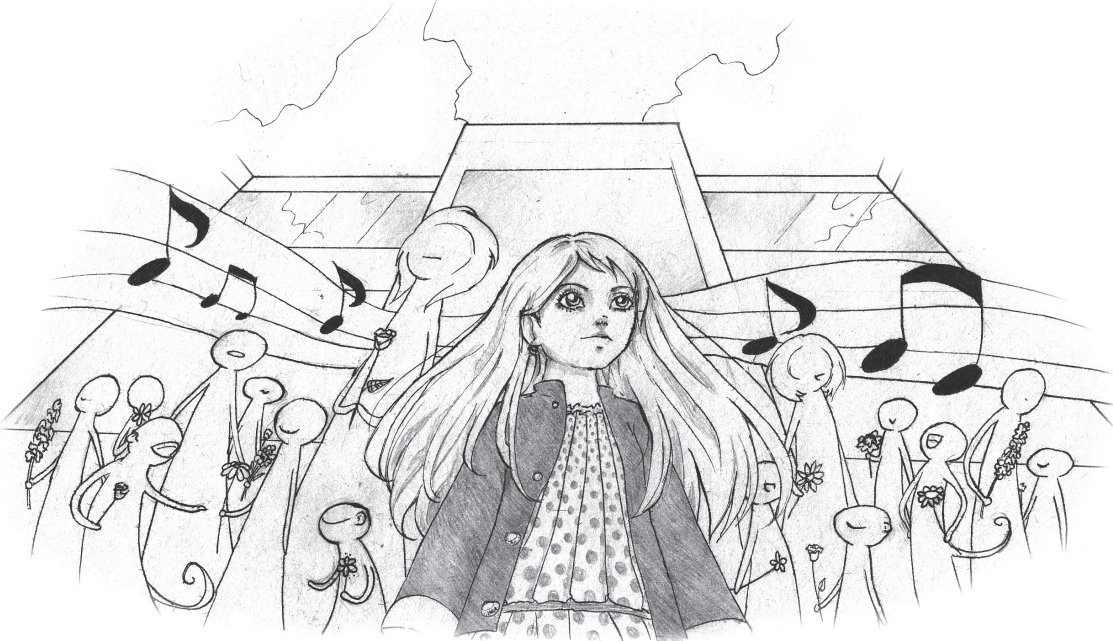
Nenoromis nuvelku kojas iki pirmos pasitaikiusios kėdės ir į ją klesteliu. Žvelgiu iš pažemės – dvyliktokų siluetai keistokai ištįsta, iš kolonėlių sklindantys garsai užgula pečius it šlapdriba, o pro langus žvelgiančių liceistų žvilgsniai skrodžia, tarytum rentgeno aparatas. Toliau – žodžiai, dainos, žodžiai, žodžiai, dainos.

Paklausėme ir kitų nuomonės apie šventę:

Pasak lietuvių kalbos mokytojos **Vilijos Dailidienės**, rugsėjo pirmosios šventė buvo greita, linksma ir energinga, tad tikrai nebuvo nuobodu ją stebėti. Mokytojai patiko ir tai, kad daug dėmesio skirta pirmokams – dainos, šokiai bei „nepaaiškinami licėjaus faktai“ padarė didelį įspūdį ne tik mums, bet ir mokytojams. Taip pat lietuvių kalbos mokytojai įsiminė smagūs muzikiniai tarpai, kurie buvo gana profesionalūs. V. Dailidienei patiko mokytojams dovanojami obuoliai bei trumpi ir aiškūs pasisakymai apie licėjaus pedagogus.

„Tai – pirmoji rugsėjo pirmoji, kai nebuvo pilkojoje pirmokų zonoje! Įdomu buvo stebėti juos iš šalies ir prisiminti, kad dar tik prieš metus aš ir visi dabartiniai antrokai sėdėjome ten nieko nepažinodami ir šiek tiek išsigandę... Man, kaip ir visiems kitiems, patiko paskutinis Ernesto, Mariaus, Tado ir Evaldo šokis, daina pirmokams gąsdinti, idėja mokytojams padovanoti po obuolį ir frazė „Pradedame licėjų“. Labai taikliai pasakyta – džiaugiuosi vėl galėdama pradėti licėjų!“

Milda Sutkevičiūtė IIc

Dorotės Noreikaitės iliustracija

Mokytojų diena 2012

Lauros Diržytės nuotrauka

Rimantė Grigaravičiūtė

Kai ketvirtokai, praūžus krikštynums, ėmė galvoti apie Mokytojų dienos šventės organizacinius darbus, nejučiomis susimąsčiau, koks atsakingas ir kartais ištis sunkus yra mokytojo darbas bei kokie nuoširdūs, visada padedantys, kantrūs ir atsidavę mūsų pedagogai. Spalio 5 – oji – puiki proga visiems liceistams šias savybes įvertinti bei garsiai padėkoti.

Ruošdami mokytojų dienos šventę, stengėmės, kad licėjuje tądien būtų jaučiama pakili nuotaika. Parinkdami Mokytojų dienos spalvą – mokyklos dekoracijos bei liceistų aprangos akcentai buvo mėlyni – tikėjomės, kad suvienysime visą licėjų bei šventei suteiksime subtilumo. Džiugią nuotaiką kūrė ir Kiemelio FM paruoštas mokytojų jaunystės laikų muzikos

grojaraštis, skambėjęs visą dieną ir kėlęs ūpą. Mokytojų pirmieji žingsniai licėjuje buvo lydimi dvyliktokų – abiturientai mandagiai pasitiko „šventės kaltininkus“ ir įteikė jiems po mažą rudenišką dovanėlę „prie kavos“. Šalia mokytojų kambario juos pasitiko balti kardeliai bei gražūs žodžiai: „kas jį ataudė auksu, kas šitą dangų paremia, kaip laikosi šitoks aukštas, virš balto balandžio sparno“... Mokiniai pertraukų metu licėjaus koridoriuose galėjo nuveikti daugiau nei paprastą dieną: tiems, kurie neišdrįso pasakyti žodžiu – palinkėjimų mokytojams siena; mokiniai taip pat galėjo įsigyti įvairių licėjaus leidinių iš spalvingo „archyvo“. Tiek pirmakursius, tiek abiturientus, tiek pačius mokytojus labai pralinksmino mokytojų

Mokytojų diena 2012

jaunystės nuotraukų paroda – gera buvo žiūrėti į besijuokiančius, nustebusius, spėliojančius ir mąsliai surauktus veidus...

Kol mokytojai vaišinosi skanumynais (tarp jų ir ketvirtokės Julijos mėlynais keksiukais), liceistams tradiciškai dvi paskutiniąsias pamokas vedė dvyliktokai. Nors paklausti, ar pamokos patiko, jaunesniųjų kursų mokiniai neatsakė ypač entuziastingai, labai tikimės, kad buvo įdomu. O dalykų buvo įvairių – nuo kūrybinio rašymo iki vairavimo pamokų... Po to visi sugūžėjo į aktų salę, kur vyko bendras Mokytojų dienos renginys, baigėsis jungtiniu mokinių ir mokytojų pasirodymu – taip netikėta ir gera buvo matyti mokytojus D. Strielkūnienę bei R. Jankauską grojančius smuiku, o P. Bitinienę, J. Milaknienę, A. Sindaravičių, R. Čiapą bei T. Šiaulį – šokančius.

Dar tik diskutuodami apie renginio idėją su organizatorių grupele nusprendėme – norime, kad šventė sujungtų ir mokytojus, ir mokinius. Licėjus visada pasižymėjo šiltu mokinių ir pedagogų bendravimu, bet norėjosi parodyti nuoširdų liceistų dėkingumą ir netgi mažumėlę sureikšmintą tarpusavio ryšį – juk mokytojų ir mokinių bendravimas yra mokyklos pagrindas. Taip pat džiaugiuosi, jog renginį organizavo ne keletas iniciatyvių dvyliktokų grupė, bet prisidėjo kiekviena 2 – 4 kursų klasė – jos padarė originalius bei linksmus (salėje tikrai dažnai nugriaudėdavo juokas) kiekvieno dalyko pristatymus. Dėl pristatymų žanrų įvairovės (vaidinimai, filmukai, dainos, šokiai ir t.t.) renginys buvo įvairus bei nenuobodus ir, tuo pačiu, neprailgo.

Viliamės, jog šią idėją – Mokytojų dienos proga bendrai šventei sujungti mokinius ir pedagogus – perims ir kitos kartos. Norisi, kad šios dienos atmosfera licėjyje būtų šilta, bet kartu pakili: nes „kasdien matom, bet retai išsakom, kokie dėkingi esam!“

Nuotraukos Lauros Diržytės

Kaip naujokai išgyveno krikštynas

Lauros Diržytės nuotrauka

Brigita Matulytė

Kol pirmakursiai, baimindamiesi pasiklysti painiame licėjaus labirinte, slankiojo mokyklos koridoriais, ketvirtokai jiems ruošė tikrą pirtį. Nejausdami gailesčio nei pirmakursiui, nei jau pakrikštytam (ar nepakrikštytam) TB'kui, ketvirtokai aukėjo savo brangias mokslui skirtas minutes ir visas, po 11 metų kūno kultūros pamokų dar likusias galias, ruošdami įsimintiną dieną licėjaus naujokams.

Rugsėjo 21 dieną, 8 valandą ryto ir pirmokai, ir TB'kai kopia į Gedimino kalną. Ar labai pavargo vaikai, kol užkopė, ketvirtokai neklausė. Vienas, tiesa, pavėlavo. Despotiškai dvyliktokai, paslėpę veidus po žiaurumą spinduliuojančia kauke, liepė vargšui vaikui daryti tiek pritupimų, kiek minučių pastarasis drįso pavėluoti. Taip ir nesupratę, ko ten ant to kalno lipti reikėjo, vargšai pirmokai leidosi žemyn ir susikaupę mąstė apie punktus, kuriuos jiems teks pasiekti, ir kokias ketvirtokų pinkles dar teks įveikti. Jauni pirmokai tarsi stirniukai šuoliavo pirmųjų punktų link, trykšdami energija ir užsidegimu kuo greičiau įveikti paruoštas užduotis. O gale lėtai

kulniavo atsipalaidavę TB'kai ir jų besišypsantys palydovai.

Bet džiaugsmas truko neilgai. Greit teko nugarą ant šlapios žolės ištieti ir auklėtojos portretą užmerktomis akimis tapyti. Ties punktu „žąsėle užkopk į kalnelį“ bejėgis TB'kas, vos knygą rankoje išlaikantis, visai nusibaigė. O pro šalį risnojo žvalūs pirmakursiai, skubėdami paskutinio punkto link.

Ar išseko, galiausiai, pirmokėliai, ar pradžiugo jau TB'kai, ketvirtokai nepasidomėjo. Atvirkščiai, privertė pyragus iš paskutinių cukraus ir miltų namuose likučių kepti. O už tai, net nepadėkoję, tik užpykę, kad per mažai atnešėm, per mėsmalę grūdo ir jos viršų kočėlais trankė. Tarsi dar gėdos būtų maža, vertė obuolį su draugu dalintis ir berniukams mergaites nešti. Ir pirmokai raudonavo, ir TB'kui nedrąsu... Galiausiai visai sužlugdė paskutinę viltį apliedami lediniu vandeniu. Nei kelnės, nei batai, nei striukės, nei apatiniai sausi neliko. Bet džiaugsmo banga verda visų širdyse, nes jie – pagaliau tikri liceistai...

Kaip naujokai išgyveno krikštynas

Tokia įkvepianti atmosfera tvyrojo visos rytinės ir vakarinės dalių metu, priversdama TB'kus griebtis už galvos, ką gi paruošus kitoms krikštynoms, o džiaugsmu netveriančius pirmokus – pamilti licėjų.

Įdomu, ką apie krikštynas dalį pasakytų mokslui atsidavę TB'kai ir mažieji liceistai? Jūsų dėmesiui, pirmokų ir Tarptautinio bakalaureato mokinių mintys:

Kokių krikštynų licėjuje tikėjaisi? Ar tavo lūkesčiai pasitvirtino?

Mindaugas D. (TB1, senbuvis): Nebuvau pavargęs po krikštynų. Manau, jos galėjo būti labiau varginančios. Juk kiekvienas atlaikėme protines krikštynas laikydami stojamuosius egzaminus. Taigi, truko fizinio krūvio. Nepaisant to, buvo gana įdomu sužinoti daugiau apie Joną Meką, Frenką Zapą, iš arčiau susipažinti su „Menų spaustuve“.

Rapolas K. (TB1, naujokas): Man krikštynos 11 – oje klasėje jau kažkaip *nebe į temą*, bet šiaip visos renginys puikus. Jei bučiau devintokais, tikrai būtų VAU. Įdomi idėja, stengėsi ketvirtokai ir žinių įkrėst, gal kiek prailgo, bet, devintoko akimis, turbūt viskas įspūdingiau. Su kitomis mokyklomis lyginant, labai *intelligentiškos* krikštynos.

Jonas P. (TB1, naujokas): Tikėjausi kažko linksmesnio, galbūt mažiau fizinės veiklos, daugiau susibendravimo žaidimų. Mano lūkesčiai nepasitvirtino, nes buvo daugiau mokymosi nei linksminimosi, o ir apipylė vandeniu ne dieną, kai šilta, o vakare. Ketvirtokas man ne Dievas, prigalvoja visokias pievas.

Kristina M. (1 kursas): Mano bendraklasių nuomonė buvo vieninga – surengti geresnių krikštynų buvo neįmanoma. Tiek vakarinės, tiek rytinės dalies užduotys buvo įdomios, įtraukė į kūrybą ir veiksmą kiekvieną klasės žmogų, skatino siekti geriausio rezultato renkant taškus. Svarbiausia, kad buvo linksma vykdyti visas užduotis: nuo piešimo užmerktomis akimis iki improvizacinės vaidybos. Nors krikšto tikrai labai bijojau, ketvirtokai elgėsi su mumis pagarbiai ir nekankino taip žiauriai, kaip tikėjausi. Galiu teigti, jog tai buvo labai kultūringos krikštynos, lyginant su kitomis mokyklomis.

Licėjuje, išvengiant kiaušinių, miltų, purvo ir kitokio lygio žeminimo, buvome labai išradingai pakrikštyti. Žinoma, simboliškai apipilti vandeniu reikėjo dėl stipresnių pojūčių. Kalbant apie tai, po šalto dušo keli bendraklasiai po savaitgalio nebepasirodė mokykloje dėl peršalimo. Nors kartais krikštytųjų veikla pakenkia sveikatai, tai neatsiejama mokyklų tradicija, kurios keisti ar uždrausti tikrai nereikėtų. Svarbiausia viską atlikti saikingai ir skoningai. Drąsiai galiu pasakyti, kad šių krikštytųjų nepamiršiu niekada, o būsimiems ketvirtokams užkelta aukšta kartelė surengti dar geresnes krikštynas, nei buvo šiomet.

Gabija St. (TB1, senbuvė:) Šių metų krikštynos paliko gan gerą išpūdį, nepaisant to, kad prieš dvejus metus jau tapome pilnaverčiais licėjaus bendruomenės nariais, patyrę didelį spaudimą iš tuometinių ketvirtokų. Tiesą pasakius, prieš šias krikštynas maniau, kad mes, licėjaus senbuviai, laukiantys TB'kų krikšto, jausimės lyg ne savo vietoje, antrą kartą tardami beveik tą pačią priesaiką, tačiau

turiu pripažinti, jog klydau. Pirmąsias krikštynas dar ilgai prisiminsiu, nes tai buvo pirmasis toks renginys mano gyvenime. Renginys, po kurio tikrai suprantu, jog kažkam priklausai, suvoki, kad „licėjus – tavo šeima, licėjus – tavo namai“. Nepaisant to, esu tikra, kad ir šių metų krikštas taip pat ilgai išliks atmintyje. Ketvirtokai, kaip ir per praeitų metų Šimtadienį, parodė savo brandumą, rytinei daliai pasirinkę atskleisti mums Vilniaus kultūrinį gyvenimą. Įdomios, Vilniaus miesto pažinimą skatinančios ir, žinoma, šiek tiek (tik truputėlį) sunkios užduotys sutvirtino klasę, leido artimiau susipažinti su dar neseniai prisijungusiais bendraklasiais, pajusti dar tvirtesnę ryšį su licėjumi. O ir ketvirtokai iš peties padirbėję su dekoracijomis (ypač išraiškinga, nuliūs gąsdinančia mėsma), išiminė dėkingumu už suteiktus maisto kyšius ir nuoširdžiais klausimais: „Ar ne per daug Jus nukankinom?“ Taigi, esame labai dėkingi ketvirtokams už „mūsų nuodėmių nuplovimą“ ir pagalbą, iš naujo tampant licėjaus dalimi.

Lauros Diržytės nuotrauka

Prezidento atsisveikinimo žodis

Bendruomenės niekada nepavyks suprasti nesuvokus individo, nepripažinus, kad kiekvieno individo komfortas jau yra savotiškas tikslas, tam tikra finišo tiesioji. To suvokimo visuma ir jos užtikrinimas būtent ir lemia bendruomenės gerovę. Balotiruodamiesi rinkimuose, į šį komfortą mes ir apeliuojame – teigiame galintys pakeisti įvairias trikdančias fizines detales. Tačiau nei sienos, langai, kambariai, nei žaliuzės ar lempos bendruomenės nesukuria – galbūt tik pagerina jos buvimo sąlygas. Manau, jog bendruomenę kurti gali nebent emancipuota, protinga ir gebanti prisiimti atsakomybę asmenybė. Tik iš tokių asmenybių sudėta bendruomenė gali darniai ir efektyviai funkcionuoti. Kalbėdami apie licėjaus bendruomenę, mėgindami argumentuoti jos tvirtybę, pirmiausia turėtume remtis liceistu, kaip individu, pamėginti palyginti, kiek mūsų vaizduotės konstruojamas liceisto atvaizdas atitinka bendruomenę kuriančią asmenybę. Jeigu kaip ir aš sutiksite, kad liceistas turi akivaizdų panašumą su minėtu asmenybės tipu, galbūt suprasite, kodėl licėjuje turime drąsos kalbėti apie bendruomenę.

Bendruomenės gerovės, kurios privalu siekti kiekvienam visuomenininkui, nepamatuosi jokia skale ir neišugdysi jokiais darbais. Priešrinkiminiai pažadai tėra mėginimas, nuspėjus įvairias problemas, skambtelėti individui jautria (komforto atžvilgiu) styga. Dabar, žvelgdamas iš laiko perspektyvos, galiu nesunkiai save kritikuoti. Ar galima žinoti konkrečius žmonių norus? Ar galima tiksliai žinoti, kaip juos įvykdyti? Turbūt konkretus atsakymas į šiuos klausimus yra pirmas naivumo požymis – juk, kaip sakė Ciceronas, kaip laimėti mūsų, dažnai suprantanti tik kovoje. Bet koks projektas, idėja ar pasiūlymas, vos paleistas į viešumą, tampa procesu, įtraukiančiu daugybę žmonių, užimančiu daugybę laiko, kartais daugiau nei turi galimybę skirti. Štai ir dabar nemažai darbų vis dar pusiaukelėje, o mano kadencijos laikas jau baigiasi – prisiimdamas atsakomybę už tai, kas iš esmės nuo jo nepriklauso, kartais žmogus patiria nuostolių. Svarbu suprasti, kad tvirtoje bendruomenėje vieno individo išėjimas toli gražu nereiškia pabaigos. Licėjui labai tiktų perfrazuoti Berką – esame jungtis tarp esančių, išėjusių ir dar ateisiančių. Nenutrūkstantis žmonių, veidų, vardų, nuomonių, svarbiausia – asmenybių procesas. Šitokioje padėtyje atsidūrusiam prezidentui svarbiausia dirbti visų jų labui. Ne tik su žmonėmis, bet, svarbiau, dėl žmonių.

Lauras Diržytis nuotrauka

Nors mano prezidentavimas ir baigėsi, pats niekur nedingsiu. Kol pavasaris ištirpdys sniegą, dar turėsiu galimybę, drauge su naujuoju Jūsų prezidentu, užbaigti, ką pradėjęs. Liko licėjaus puslapis – ilgametė problema. Dabar jaučiuosi esąs arčiau sprendimo nei bet kas kada nors anksčiau, todėl būtų neprotinga tiesiog viską nutraukti (tikiuosi, naujoji savivalda tam neprieštaraus). Tarpmokyklinio bendravimo vaisiai taip pat po truputį noksta – jau netrukus lauksime svečių iš mokyklų, su kuriomis dar neteko susipažinti, taip pat jau laukia Lietuvos mokinių parlamento rinkimai. Tapome Lietuvos mokinių sąjungos nariais – deja, glaudesnis bendravimas lyg ir nutrūko dėl kiek nekonstruktyvaus organizacijos darbo. Bet kuriuo atveju šioje srityje reikia smarkiai padirbėti visoms mokykloms (gal net pačiai ministerijai).

Dabar – svarbiausia – padėka. Suvokiu, kaip greitai visas prabėgo, ir kiek nedaug liko. Prieš save matydamas atsisveikinimo momentą, imu mąstyti apie prabėgusius metus licėjuje, apie tai, ko išmokau ir kuo tapau. Todėl privalau Jums visiems padėkoti: Jūsų balsų dėka dabar geriau nei bet kada anksčiau suvokiu, ko tikiuosi iš gyvenimo ir kuo noriu būti. Tikiuosi, man bent šiek tiek pavyko realizuoti savo padėką fiziškai – palieku tą geltoną kambariuką prie istorijos kabinetų, kuris, pažadu, dar tikrai tobulės.

Taigi – visuomet išlikite stipriomis asmenybėmis!

Ačiū,

Lukas

Vien dėl baimės

Gabrielės Kizytės nuotrauka

Žengiu gyvenimo keliu: mokausi pažinti, suprasti, realizuoti save. Matydami tai Jūs klausiate „Kodėl?“, o aš tik nusišypsau ir atsakau: „Kodėl gi ne?“

Džiaugiuosi turėdama galimybę gyventi ir mokytis intelektualų ir motyvuotų žmonių aplinkoje. Savaiame aišku, kad tokios asmenybės yra pasitikinčios savimi, nebijančios išsakyti savo nuomonę, oponuoti kitiems. Neretai tenka nusivilti. Net ir tokioje, sakyčiau, optimistinėje aplinkoje, tenka sutikti žmonių, kurie jau iš ryto pabunda su mintimi, kad, kaip sakė vienas žymus Lietuvos estrados veikėjas, yra tik maži akmenėliai Žemaitijos žemėje. Tad kaip šiam „akmenėliui“ gali sektis gyvenime, jei nuo kiekvienos audros jis pakeičia savo buvimo vietą?

Licėjus – tobula terpė kiekvienam atskleisti savo talentus: vienas gali būti gabus matematikai, kitas – šokiams ar muzikai. Mokyklos bendruomenė suteikia sąlygas individui atsiskleisti: įvairūs renginiai, konkursai, olimpiados. Pasiekimai taip pat įvertinami, bendrakursiai ir draugai džiaugiasi rezultatais, negaili pagyrimų. Atrodo, ko daugiau reikia, kelias nutiestas, tereikia juo eiti. Tačiau, kad ir kaip būtų gaila, visada yra antroji medalio pusė. Šiuo atveju, motyvuota ir intelektualiai aplinka taip pat yra pretenzinga ir kelia aukštus standartus.

Natūralu, kad mąstančiam žmogui kyla minčių ir baimių dėl to, kaip jis pasirodys prieš kitus, ką apie jį pagalvos, ką pasakys. Licėjus – mokykla, kurioje mokosi apsiskaiciuosios asmenybės, tad įtikti visiems tikrai nelengva. Žinojimas, jog kažkas vienu ar kitu klausimu išmano daugiau už tave, gali pridaryti nemažai žalos. Baimė nusikalbėti ar išsakyti netinkamą nuomonę dažnai užgesina „variklį“ ir

priverčia mus sustoti. Čia mes ir padarome didžiausią klaidą. Manau, jog geriausiai šiai situacijai įveikti tiktų posakis – „šunys loja, karavanas eina“. Jei žinome, ko siekiame, ir, jei to norime, viską atlikti trukdome tik patys sau. Sustodami dėl kiekvieno „šuns sulojimo“ niekada nepasieksime kelio galo, o jei tikrai padarėme klaidą, tai būkime protingi ir pasimokykime iš jos.

Visada yra rizikos faktorius, jog kažkas gali nepasisiekti, nutikti ne pagal planą. Gaila, jog kartais šios baimės užvaldo, ir talentingi mokiniai vien dėl šių kliūčių sustoja, ima nepasitikėti savo jėgomis. Ši baimė – žmogiškas jausmas, kiekvienas yra jį patyręs, tačiau ne kiekvienas yra jam pasidavęs. Niekada nereikia bijoti išsakyti savo minčių, net jei jos ir nesutampa su visuotine nuomone: kas vienam gali atrodyti visiškai kvailystė, kitam – tobula idėja. Didingiausi atradimai ir darbai žemėje buvo atlikti priešinant visuotinei nuomonei, griauant nusistovėjusius įsitikinimus, trypiant laikmečio vertybes. O ar nors vienas žmogus, šiandien vadinamas didvyriu ar genijumi, būtų pasiekęs ko nors, jei nebūtų rizikavęs ir pasitikėjęs savimi?

Visuomenė ir aplinka visada darė, daro ir darys didžiulę įtaką kiekvienam. Baimė būti nesuprastam, neįvertintam ar net pasmerktam, stabdo mus ir priverčia užsidaryti saugiamo „savo nuomonės nesakysiu, savaip nedarysiu“ kiaute. Gali būti, kad saugiai uoste pririštas laivas nenuskęs, tačiau laivai statomi ne tam, kad stovėtų uoste. Nerizikuodami ir nesistengdami siekti savo tikslų taip ir liksime stovėti vietoje nieko nepešę. Linkiu kiekvienam atrasti savyje drąsos ir judėti pirmyn.

Eidvilė Banionytė

Eidvilė ar ne Eidvilė – štai kur klausimas?

Praūžus šalies seimo rinkimams, atėjo metas licėjaus bendruomenei perrinkti savo valdžią naujai kadencijai. Šiomet į prezidento postą pretenduoja vienintelė kandidatė – visuomet žavi Eidvilė Banionytė iš 3c klasės.

Kodėl nusprendei kandidatuoti į prezidentus?

Kiekvienas turime talentų. Vieniems sekasi matematika, fizika, biologija, kiti - gabūs aktoriai, muzikantai, šokėjai. Mano talentas – atstovauti, organizuoti veiklas, bendrauti, išklausti ir išsakyti savo nuomonę. Žinau, jog šiam savo talentui realizuoti licėjus – tobula terpė. Tikiu, jog savo veikla ir užsidegimu sugebėsiu įkvėpti ir „įpūsti“ entuziazmo mūsų bendruomenei, išnaudosiu tai, ką turiu ir moku geriausiai. Prezidentės postas – „erdvė“, iš kurios šią veiklą vykdyti lengviausia.

Ką žadi keisti licėjuje?

Yra nusistovėjusi nuomonė, jog politikų ar kitų valdžios žmonių pažadai – beverčiai, sako, kad jie žada tiesti tiltus, ten kur upės nėra. Aš daug žadėti nenoriu, nes pažadą vienaip ar kitaip ištesiu, kad ir kiek man tai kainuotų, bet niekada negali būti tikras, kas nutiks. Šiuo metu įžvelgiu kelis būtinus darbus, kuriuos reikėtų atlikti pirmumo tvarka: licėjaus tinklalapio tvarkymas, komforto suteikimas laisvalaikio kambariui. Licėjus nėra ta vieta, kurioje būtini greitai ir kardinalūs pakeitimai, tačiau yra nemažai „kosmetinių“ pokyčių, kuriuos reikėtų įgyvendinti. Viskas, ką šiuo metu galiu nuoširdžiai pažadėti – visada atsižvelgdama į esamas peripetijas ir susipažinusi su bendruomenės nuomone ryžtingai imsiuosi reikiamų veiksmų.

Ką manai apie dabartinio licėjaus prezidento Luko Vaivucko kadenciją ir darbus?

Norėčiau Luką pagirti. Kaip atstovaujamosios valdžios „organas“, savo veiklą jis atliko tikrai labai gerai: buvo iškalbingas, sąmoningas, išmintingas ir drąsus. Jis reprezentavo laisvą ir kūrybingą liceistą, buvo puikus mokinių savivaldos veidas. Nenorėčiau vardinti jo atliktų darbų, tai jis pats padarys metiniame pranešime, tačiau galiu tik pasidžiaugti, jog vardinti tikrai būtų ką. Natūralu, yra ir turi būti, kur tobulėti, tad kaip buvusi jo komandos narė, turiu priimti atsakomybę ir siekti, jog prie dar neįgyvendintų darbų, būtų galima drąsiai padėti varnelę.

Ko trūksta licėjaus bendruomenei?

Kiek teko pastebėti pastaraisiais metais, liceistams trūksta vienas kito palaikymo, noro pagelbėti kitiems, bendruomeniškumo. Vienas iš mano išsikeliamų asmeninių tikslų – komunikuoti su bendruomenės nariais, padėti susitikti ir susitarti gabiems žmonėms. Kas žino, kokie nuostabūs dalykai gali nutikti, kai susitinka motyvuotos ir išsimokslinusios asmenybės.

Koks tavo gyvenimo motto?

(Atsako tuoj pat:) Gyventi – tai veikti.

Paskutiniai licėjaus prezidentai buvo vaikinai. Ar manai, kad tu, kaip dailiosios lyties atstovė, galėsi prezidento pareigas atlikti geriau už juos?

Ne veltui mane vadina „geležine moterimi“. Žinau, kad sugebėsiu įrodyti, jog moterys taip pat gali puikiai būti valdžioje.

Sako, kad licėjaus prezidentai aukoja miegą, laisvalaikį vardan licėjaus. Ką tu galėtum paaukoti?

Viską sutvarkyčiau taip, jog nereikėtų nieko aukoti. Ir vilkas sotus, ir avys sveikos.

Vieta reklamai:

Aš ne tik kalbu, bet ir imuosi veiksmų, man nesvarbu, ką žmogus gali padaryti, svarbu, ką jis daro. Aš ne „manau, viliuosi, jaučiu, svarstau“, kad būsiu gera prezidentė – aš žinau. Licėjus man suteikė neapsakomai daug – dabar atėjo mano eilė, tad tikiu, jog kiekvienas licėjaus bendruomenės narys priims tinkamą sprendimą pildydamas savo balsavimo biuletenį.

Nuotraukos Lauros Diržytės
ir iš asmeninio archyvo

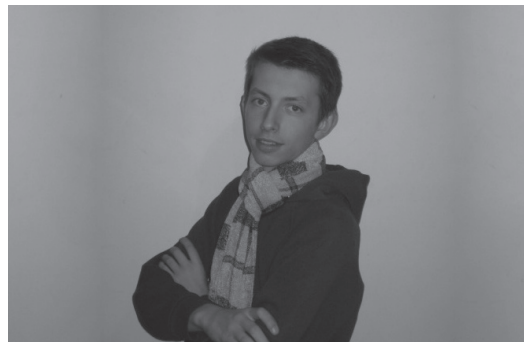
Kandidatai į senatoriaus postą

I kursas

Gabrielė Makarevičiūtė, 1b

Arnas Volčokas, 1b

II kursas

Justina Čižinauskaitė, 2e

Lukas Kuprys, 2d

III kursas

Linas Leščinskas, 3c

Martynas Ruzgas, 3a

IV kursas

Antanas Terleckas, 4d

Jokūbas Surgailis, 4b

TB kursas

Jonas Paulavičius, TB1

Andra Bagdonaitė, TB1

Iš arčiau apie kandidatus

1. Kodėl pretenduoji į senatorius?
2. Ką žadi keisti atėjęs į senatą?
3. Kaip ruošiesi debatams?
4. Ko linki licėjaus žmonėms?

1 kursas

Gabrielė Makarevičiūtė, 1b:

1. Į senatorius pretenduoju, nes manau, kad tai ne tik puiki proga susipažinti su naujais žmonėmis, įgauti naujos patirties, bet ir galimybė atstovauti pirmokams ir išreikšti jų nuomonę visai mokyklai bei prisidėti prie licėjaus renginių.
2. Kol kas manau, kad esu nepakankamai pabuvusi licėjuje, kad galėčiau ryžtis drastiškiems pokyčiams, tačiau manau, kad stengsiuosi įvesti kokių nors naujovių, suorganizuoti renginių (turiu konkrečių minčių, tokių kaip naktis mokykloje arba „Alias“ turnyras), prisidėti prie socialinės ir visuomeninės veiklos. Nežinau, kokie buvo ankstesni senatoriai, bet aš pasižadu išklausti visų mintis ir idėjas.
3. Nesiruošiu jokių ilgų kalbų, noriu pasisakyti nuoširdžiai ir atvirai. Juokaudama sakau, kad debatams ruošiuosi kepdamas pyragus,
4. Linkiu atrasti šioje mokykloje savo nišą, būti komunikabiliems ir stengtis kuo daugiau bendrauti, prisidėti prie mokyklos veiklos bei, žinoma, raginu balsuoti už mane.

Arnas Volčokas, 1b:

1. Yra kelios priežastys, kodėl aš noriu būti senatoriumi. Jei trumpai – tikiu, kad licėjų galima padaryti dar geresnį, noriu būti aktyviu bendruomenės nariu ir taip pat susipažinti su kitų kursų mokiniais.
2. Dar nesugalvojau, ką derėtų keisti, bet pokyčiai tikrai bus. Kol kas galvoju apie daugiau stalo futbolo stalų, turiu dar kelias neišplėtotas idėjas.
3. Jei nuoširdžiai, tai visai nesiruošiu.
4. Daug stiprybės, ištvermės, pakantumo ir ryžto bei visų kitų naudingų dalykų.

2 kursas

Justina Čizinauskaitė, 2e:

1. Į senatą vėl kandiduoju dėl to, kad susilaukiau nemažo palaikymo iš kursiojų.
2. Kartu su Eidvile (aut. past. kandidatė į licėjaus prezidento postą Eidvilė Banionytė) norime suorganizuoti antrokams mainus su Kauno jėzuitų gimnazija, kadangi tai mokykla, turinti labai daug potencialo. Kitus planus pasilaikysiu debatams.
3. Debatams tikrai nesiruošiu, kadangi turiu daug debatavimo patirties.
4. Palinkėsiu labiau džiaugtis gyvenimu ir dažniau savęs paklausti, ar dalykas, dėl kurio dabar jaudiniesi, bus svarbus po metų!

Lukas Kuprys, 2d:

1. Kandidatuojau į senatą, nes noriu daugiau prisidėti prie licėjaus bendruomenės gyvenimo. Manau, kad licėjui galiu padaryti gero, turiu idėjų, kurias noriu įgyvendinti. Noriu dalyvauti savivaldos veikloje, nes galėčiau prisijungti prie licėjaus organizacinės veiklos, be to įgauciau daug naudingos asmeninės patirties.
2. Pagrindinė mano idėja, kurią norėčiau realizuoti yra platesnis popamokinės veiklos mokykloje pasirinkimas. Licėjuje būrelių, neskaičiuojant skirtų kalboms ar mokomiesiems dalykams, nėra labai daug. Reiktų skatinti pačius mokinius kurti būrelius pagal savo pomėgius. Galėtume įkurti būrelį, kuriame rinktųsi kino mėgėjai, kartu žiūrėtų filmus ir juos aptartų, arba kompiuterinių žaidimų klubą ir panašiai.
3. Kitaip negu mano konkurentė Justina, debatuose esu visiškai žalias, net nesu juose dalyvavęs, todėl kol kas tik ieškau žmonių, kurie moka debatuoti ir galėtų man padėti pasiruošti.
4. Licėjuje labai smagu, o visi žmonės labai aktyvūs, linksmi ir draugiški, todėl tiesiog linkiu būti dar šaunesniems, draugiškesniems ir padaryti licėjų dar geresne vieta negu jis yra dabar!!!

3 kursas

Martynas Ruzgas, 3a:

1. Pretenduoju, nes tikiu, kad esu tinkamas kandidatas atstovauti trečiam kursui, t.y. tarpininkauti tarp visų trečiųjų ir mokyklos savivaldos bei administracijos, išsiklausti į VISŲ nuomones, objektyviai jas vertinti ir telkti žmones efektyviam darbui, nepaisydamas dažnai didelę įtaką mūsų organizacijai darančių, asmeninių interesų.
2. Nemanau, kad kiekvienos naujos savivaldos siekis turėtų būti ką nors keisti. Priešingai, tikiu, kad reikia išsaugoti teigiamus licėjaus bendruomenės bruožus, kuriuos retsykiais apleidžiame. O keisti žadu tik tai, kas, atsižvelgus į trečiųjų nuomonę, tuo metu turės būti pakeista ar kitaip išspręsta.
3. Ruošiuosi debatams susikaupęs, permąstydamas kurso aktualijas.
4. Linkiu neprarasti savitumo ir energingumo, kuriuo mes taip išsiskiriame iš kitų mokyklų.

Karolinos Panto iliustracija

Linas Leščinskas, 3c:

1. Pretenduoju, nes patinka aktyvi veikla, paremta bendravimu su žmonėmis. Taip pat, labai myliu šią mokyklą ir vertinu čia besimokančius žmones. Ir žinau, kad Eidvilė bus šauni prezidentė. Su ja be galo malonu bendrauti ir dirbti (nors, mūsų bendros veiklos darbu net nepavadinsi).
2. Žadu išjudinti licėjaus naujo tinklalapio reikalus ir atnaujinti berniukų bei mergaičių sporto rūbines. Dabar jos apgailėtinės būklės. Žinoma, prisidėsiu ir prie kitų senato iniciatyvų.
3. Beveik nesiruošiu. Galvoje pavarčiau svarbiausius aspektus. Juos ir išdėstysiu. Kalbant nuoširdžiai, daug ruoštis nereikia – svarbu nesijaudinti.
4. Likti tokiems pat šauniems, kokie yra, tobulėti ir nepamiršti atsipalaiduoti!

4 kursas

Antanas Terleckas, 4d:

1. Į senatoriaus postą kandiduoju, nes manau, kad tai būtų įdomi patirtis, to dar nesu bandęs. Kadangi savo ateitį planuoju sieti su politika, dalyvavimas licėjaus savivaldos gyvenime būtų neblogas pirmasis žingsnis. Bent jau aš to tikiuosi.
2. Senatorius neturi tokių galių, kad galėtų imti švaistytis pažadais apie reformas į kairę ir į dešinę. Norėjęsi pakeisti kelis dalykus licėjuje, tačiau tai ne mano nosiai. O šiaip, truputį perfrazuosiu klausimą – ką aš ketinu veikti tapęs senatoriumi. Tuomet esminis mano „rinkiminės kampanijos“ punktas būtų tas, kad tikiu, jog jaunas žmogus nepakankamai daug sužino apie gyvenimą ir pasaulį iš vadovėlių. Dėl to stengsiuosi kviesti į licėjų įvairius politikus, istorikus, visuomenės veikėjus, organizuoti diskusijas.
3. Paklausysiu A. Paccino kalbos iš filmo „Any given Sunday“. Išties rimtai galvoju, ar galiu ką nors vertingo pasakyti debatuose, nenoriu įkyrėti publikai pilstydamas iš tuščio į kiaurą.
4. Produktyvaus dialogo su būsima Lietuvos valdžia.

Jokūbas Surgailis, 4b:

1. Svarbiausia priežastimi įvardinčiau tai, jog noriu prisidėti prie žmonių, kurie stengiasi ir dirba viso licėjaus naudai. Nors pas mus viskas, žinoma, labai šaunu ir smagu, tačiau kažkokių problemėlių bei skundų vis atsiranda, o tokius dalykus reikia spręsti. Kadangi šie metai man paskutiniai, noriu būti kuo aktyvesnis ir padėti, kurdamas geresnį licėjų mums visiems.
2. Pasikalbėjęs su kai kuriais bendrakursiais, sudariau sąrašą idėjų, kurias siūlyčiau senate. Jų yra įvairaus masto. Paprastesnės būtų tokios, kaip reguliarius laikrodžių sinchronizavimas, skelbimų tvarkingumas ar kad ir kavos aparatas – viskas liceistų patogumui. Na, o aktualiomis vadinčiau tokias, kaip naujosios valgyklos – kokybės ir kainos – klausimas,

TAMO būtinybės klausimas, sutvarkytas šildymas žiemą (kai kuriems tiesiog per šalta). Užmojų yra daug ir visokių, bet manau, kad esant vieningiems ir tinkamai pakalbėjus su reikiamais žmonėmis, padaryti galima bet ką.

3. Debatų tikslas – padėti liceistams nuspręsti, už ką balsuoti. Todėl tiesiog galvoju ir kaupiu idėjas, kurios geriausiai atskleistų mano pasiryžimą atsakingai vykdyti senatoriaus pareigas.

4. Liceistai, jums nuoširdžiai linkiu tvirtai apsispręsti, kokius žmones norite matyti licėjaus valdžioje ir ko iš jų tikėtės. Tegu pasirinkimas remiasi bet kuo: patirtimi, kandidatų išsakytomis idėjomis ar paprasčiausia nuojauta. Svarbiausia, kad balsuodami, jaustumėte, kad tikrai renkate tuos asmenis, kurių norite.

TB kursas

Andra Bagdonaitė, TB1:

1. Pretenduoju į trečio kurso senatoriaus postą, nes tikiu, jog galiu bent kruopelyte padėti licėjui tapti dar šiltesniais ir jaukesniais mūsų visų antraisiais namais. Noriu ne tik prisidėti prie licėjaus gyvenimo ir jo gerinimo, bet ir suteikti kiekvienam TB-kui šansą būti išgirstam. Juk aplink mus sklendo tiek daug genialių minčių, kurios per klaidą dažnai lieka neįgyvendintos!

2. „Žadėti“ kiek per stiprus žodis. Greičiau turiu idėjas bei vizijas, kaip būtų galima paversti licėjaus trūkumus plusais. Keletas iš jų yra naujojo mokinių kambario pertvarkymo projektas, pyragų dienos išplėtimas, mažų penktadieninių renginių organizavimas, Kiemelio FM garso aparatūros pagerinimas bei, žinoma, eilių valgykloje mažinimas. Nors tai ir nėra visiškai naujos idėjos, tačiau juk kažkas turi jas pagaliau įgyvendinti!

3. Debatams ypatingai nesiruošiu. Kol kas tik generuoju savo idėjas, stengiuosi klausytis aplinkinių, mėginu suprasti, kokių klausimų galiu tikėtis, bei ieškau atsakymų į juos.

4. Liceistams linkiu daugiau šypsenų! Orams vis labiau šalant, tai – bene vienintelis mūsų išsigelbėjimas nuo slogios nuotaikos ir tamsių vakarų.

Jonas Paulavičius, TB1:

1. Noriu daugiau dalyvauti mokyklos veikloje, turėti balsą, sprendžiant licėjui svarbius klausimus ir, svarbiausia, atstovauti TB'ams ir kiek įmanoma padėti, palengvinti gyvenimą.

2. Kol kas keisti nieko nežadu, iš tiesų labiau stengsiuos pateikti žmonių pasiūlymus ir prašymus senatui bei aukštesnei valdžiai, ir tada jau bandyti priimti atitinkamus pokyčius.

3. Debatams ruošiuosi skaitydamas statutą bei šnekėdamas su bendrakursiais, klausdamas, ko jie norėtų iš manęs, jei tapčiau senatoriumi.

4. Licėjaus žmonėms linkiu ir toliau likti nuostabiems.

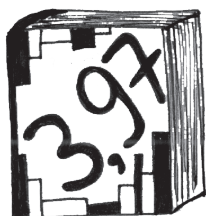
Mokiniai vertina mokytojus

Šiais metais Licėjaus Alumni ir vėl kvietė mokinius anonimiškai įvertinti licėjaus mokytojų darbą trimis aspektais: atmosfera klasėje, mokymosi procesas bei dalyko pateikimas ir susiejimas su pasauliu už pamokos ribų. Iš viso mokiniai 5 taškų skalėje turėjo atsakyti į 21 klausimą bei galėjo pateikti papildomą komentarą. Nors ketvirtokų aktyvumas buvo ypač mažas, šiemet sulaukta dvigubai daugiau anketų nei praėjusiais metais – jų buvo užpildyta 1620. Aktyviausios klasės buvo 1d ir 2d. Jos rugsėjo 28 dieną buvo pakviestos pasižiūrėti buvusio liceisto Justo „Skanios magijos“ pasirodymo, kuriame rodomi magiški triukai įžiebė šypsenas, o vėliau visi keliavo skanauti picos. Taigi, pildyti anketas tikrai vertėjo!

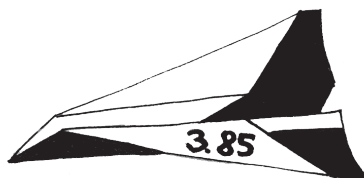
Įvertinimai

Balais iš 5

Mokymosi proceso kokybė:

Gera atmosfera klasėje:

Dalyko pateikimas ir susiejimas su pasauliu:

Dauguma mokinių pripažino, kad:

- ✓ „Mokytojas myli savo darbą, yra savo dalyko entuziastas; jam įdomu dirbti mokykloje“,
- ✓ „Mokytojas skiria laiko atsakyti visų mokinių klausimus per pamokas, pertraukų metu ar po pamokų.“

Daug mokinių nesutiko, jog:

- ✗ „Nedvejodamas galėčiau kreiptis į šį mokytoją ne tik su dėstomu dalyku susijusiais, bet ir asmeniniais klausimais“,
- ✗ „Mokytojas paskirsto užduotis, atsižvelgdamas į mokinio individualius gebėjimus ar pažangą.“

Licėjaus Alumni rezultatus perdavė visiems mokytojams, surinkusiems daugiau nei 10 įvertinimų. Paprašėme keleto mokytojų išsakyti savo nuomonę apie anketas.

Manau, šis projektas naudingas. Visos iniciatyvos yra naudingos. Kažkiek atsižvelgiu į jo rezultatus: vis tiek perskaitai, apmąstai, įvertini. Bandai kažkiek prisitaikyti. Bet, pavyzdžiui, matai, kad Jankauskas neindividualizuoja užduočių ir tas punktas prastai įvertintas. Tačiau, jei mes dainuojame liaudies dainą, tai ta individualizacija neįmanoma. Netinka – nedarai. Žiūri, kad aukštai įvertintas kūrybingumas, tai viskas tvarkoj. Tas klausimynas ne visai pritaikytas dalyko specifikai, tad pačiam mokytojui reikia rezultatus adaptuoti ir pritaikyti sau. Mokiniai nėra pajėgūs įvertinti mokytojus, tačiau mokiniai turi teisę į nuomonę. Vis tiek dirbi su jais, atsižvelgi į tai, ką jie mano, kaip mąsto. Mūsų mokiniai yra protingi, todėl jų reikalavimai aukštesni. Bet visų niuansų jie negali įvertinti. Sunku pasakyti, kodėl mokiniai mažiausiais balais įvertino teiginį, kad galėtų kreiptis į mokytoją ir asmeniniais klausimais. Turbūt apie tai dažniau kalbama su tėvais ar draugais. Nemanau, kad iš karto galima dėl to teigti, kad yra blogi santykiai tarp mokytojų ir mokinių. Gal amžiaus skirtumas turi įtakos.

Ričardas Jankauskas

Projektą vertinu puikiai. Manau, kad tai labai naudinga mokytojams, nes dažnai apie save galvoji gerai, bet galbūt iš tikrųjų yra visiškai kitaip. Tai padeda ir man. Visad stengiuosi atsižvelgti į rezultatus ir kažką keisti, jei reikia. Mokiniai tikrai pajėgūs ir, be abejo, turi teisę vertinti mokytojus. Juk ir mokytojai vertina mokinius. Manau, kad yra įvairių priežasčių, dėl kurių mokiniai nesikreipia į mokytojus asmeniniais klausimais. Viena jų yra tai, kad mokiniai licėjuje dažniausiai mokytojų klausia apie mokslą. Taip pat ir mokiniai, ir mokytojai turi labai mažai laiko, taigi, galbūt nespėja pakalbėti apie asmeninius dalykus, tačiau aš neabejoju, kad jei mokiniai kreiptųsi į mokytojus dėl kažkokių asmeninių dalykų, mokytojai tikrai atsakytų, padėtų.

Alyda Daulenskienė

Projektą vertinu labai teigiamai. Man asmeniškai jis padeda, pastebiu pokyčių ir tikiu, kad mokiniai yra pajėgūs įvertinti mokytojų darbą. Dėl mažiausių įvertinimų - reikėtų paminėti, kad pirmojo teiginio vidurkis – 3,28, o antrojo – 3,10. Taigi mes jau teigiamoje pusėje. Šiaip gal tai ir normalu, nes, mano nuomone, mokytojo prioritetas yra pamoka, o bendravimas asmeniniais klausimais nėra pati svarbiausia veikla mokykloje. Čia turbūt prisideda ir kartų atotrūkis bei visokie asmeniniai dalykai. Ir galiausiai visiškai nesutikčiau, kad licėjuje nėra su kuo pasikalbėti – tai jau būtų neteisinga rezultatų interpretacija. O antras rodiklis apskritai licėjuje yra labai sunkiai pasiekiamas, nes čia skirtumai tarp moksleivių klasėse yra milžiniški: vieni vos sugeba mokyklinę dalyko programą įsisavinti, o kitiems tai vaikų žaidimai. Dėl to mokytojams tenka nelengva užduotis. Bandome sumažinti atotrūkį atskirdami tikslines grupes, diferencijuoti darbą pamokoje ir namuose, bet dar tikrai yra kur tobulėti.

Tomas Šiaulys

Taip pat pakalbinome ir direktorių Saulių Jurkevičių.

Kaip vertinate šį projektą?

Vertinu labai teigiamai. Padarytas didelis darbas, kuris labai prasmingas kiekvienam mokytojui. Galima susipažinti, įsivertinti stipriąsias ir silpnąsias puses, pažiūrėti, ką galima tobulinti. Kartais sunku pačiam save objektyviai įsivertinti, todėl gerai, kad yra nuomonė iš šalies, pasižiūri ir pasako apie tave, tavo darbą. Manau, kritika yra gerai ir sąmoningi žmonės turi mokėti ją priimti, kad galėtų tobulėti.

Ar mokiniai iš viso turi teisę/yra pajėgūs įvertinti mokytojų darbą?

Vyresniųjų klasių mokiniai turi pakankamą supratimą apie ugdymą. Jie juk jau mokėsi mokykloje dešimt ar daugiau metų, matė daug skirtingų mokytojų, mokyklų, metodų, todėl turi su kuo palyginti. Tad sakyti, kad mokiniai nėra pajėgūs vertinti mokytojų darbo yra, švelniai tariant, neteisinga. Žinoma, gal visų tų giluminių procesų ir niuansų jie negali suprasti bei įvertinti, tačiau moksleiviai tikrai gali pasakyti, ar pamokos aiškiai, suprantamai dėstomos, ar vertinimas yra tikslingas, gali įvertinti žmogiškąją santykį su klase, ar bendravimas pagrįstas bendradarbiavimu.

Kaip manote, kodėl mokiniai mažiausiais balais įvertino teiginį, kad į mokytojus galėtų kreiptis asmeniniais klausimais?

Tai dar kartą liudija, kad mokytojų ir mokinių entuziazmas turėtų tęstis ir per pertraukas, o ne tik per pamokas. Taigi, kažkas iki galo nesuveikia. Manau, tai lemia liceistams būdingas bruožas, kad mokiniai bijo pasirodyti kažko nesuprantantys, prastesni. Jei mokiniai bandytų aktyviau bendrauti ir nebijotų, galbūt atsirastų labiau atspindintys esmę santykiai. Taip pat gali būti, jog dalis mokinių nesutaria su mokytojais ir ima kai kurių pedagogų vengti.

Ar nereikėtų panašių anketų, kur mokytojai galėtų įvertinti klases?

Manychiau, būtų tikslinga įvertinti mokinių rodomas pastangas. Tada vyktų abipusis nuomonių išsakymas, ir tai padėtų tobuliau suderinti ir vykdyti veiksmingesnį ugdymo procesą.

Dorotėjos Noreikaits iliustracija

Mokiniai vertina mokytojus

Apie mokytojų anketų projektą daugiausiai papasakoti galėjo organizatoriai – Licėjaus Alumnai atstovai: Aurimas Račas, Vytautas Miežys ir Gabrielius Glemža.

Kaip sugalvojote vykdyti mokytojų apklausas? Kaip buvo reaguota į šią idėją?

Mokytojų vertinimo idėją, kaip ir nemažą dalį kitų idėjų, Licėjaus Alumnai taryba atsinešė iš mūsų pačių patirties universitetuose. Panašios vertinimo praktikos yra vykdomos nemažoje dalyje Lietuvos ir užsienio universitetų, tad savo kailiu žinome, kad tokio tipo projektai atneša naudos ir studentams (jei gali išreikšti savo nuomonę), ir dėstytojams (jie gauna grįžtamąjį ryšį, labai svarbų, norint tobulėti).

Šio projekto tikslas niekada nebuvo sudaryti geriausių mokytojų sąrašo. Tai ne grožio konkursas. Iš esmės jis skirtas tam, kad moksleiviai turėtų būdą išreikšti savo nuomonę, o mokytojai – ją išgirsti. Panašu, kad moksleiviai tą suprato ir nors rezultatų viešinimo klausimas iškylo kiekvienais metais, visi supranta, kad tai nėra pagrindinis projekto tikslas. Mokytojų vertinimai buvo įvairūs. Nemaža dalis jų projektą įvertino teigiamai ir su nekantrumu laukė rezultatų. Tačiau taip pat buvo ir priešinimosi. Dalis kritiškai vertino klausimą, kiti iš esmės abejojo tuo, ar moksleiviai gali objektyviai įvertinti mokytojų darbą.

Ar mokiniai iš viso turi teisę, yra pajėgūs įvertinti mokytojų darbą?

Mes drįstame teigti, kad moksleiviai ne tik turi teisę, bet ir yra labiausiai tinkami įvertinti mokytojų darbą. Juk būtent jie yra mokytojų darbo „objektas“, jie geriausiai jaučia, kas pamokoje gerai, o kas ne. Yra mokytojo darbo sričių, kurių moksleivis nėra pajėgus įvertinti, nes tam neturi žinių, pavyzdžiui, ar tinkamai įveikiama dalyko programa, ar laikomasi gerųjų pedagogikos praktikų. Tačiau kasdienius dalykus – ar išlaikomas moksleivių dėmesys, ar medžiaga pateikiama įdomiai, ar klasėje vyrauja gera nuotaika – jie gali įvertinti geriau nei bet koks mokyklų audito desantas. Kas gali geriau atsakyti, ar pamoka buvo įdomi – moksleivis, kuriam ji buvo skirta, ar iš gretimoms mokykloms atėjęs mokytojas, savivaldybės klerkas ar mokyklos direktorius?

Neseniai teko skaityti apie panašias iniciatyvas JAV. Ten mokytojų vertinimui skiriamas ypač didelis dėmesys. Daug kas pasakytų – net per didelis. Tyrimai parodė, kad net pirmųjų atsakymai į tinkamai paruoštus klausimus, leidžia prognozuoti mokomųjų klasių sėkmę ateities egzaminuose gerokai geriau nei bet koks kitas mokytojų vertinimo būdas!

Kokie apklausų rezultatai labiausiai nustebino? Kodėl?

Mes, kaip šio projekto kuratoriai, neanalizuojame konkrečių anketų apie vieno ar kito mokytojo darbą ir rezultatų generavimas bei pateikimas mokytojams yra daugiau ar mažiau automatizuotas. Iš kitos pusės, klausimyno formavimo metodikos ir testavimo tikslais kartais peržiūrime atsitiktine tvarka parinktas suvestines. Iš pradžių kiek stebino dažnai minimas geras humoro jausmas kaip labai teigiamas mokytojo bruožas.

Kokia šio projekto nauda licėjaus bendruomenei?

Didžiausia nauda, mes tikimės, yra tai, kad moksleiviai ir mokytojai gauna būdą bendrauti gana skausminga tema. Projektas bus sėkmingas ne tada, kai anketas pildys 100% moksleivių. Jis bus sėkmingas tik tada, kai bus atsižvelgiama į jos rezultatus ir mokytojų pamokose atsirastų trūkstamų elementų. Tad tikimės, kad jis leis pakelti pamokų kokybę, išspręsti nesutarimus tarp mokinių ir mokytojų, ar tiesiog leis pastebėti mokytojams savo stipriąsias ir silpnąsias puses.

Tolimesnėje ateityje šie rezultatai galėtų tapti ir dar naudingesniu įrankiu, pavyzdžiui, juos galėtų naudoti mokyklos administracija (kodėl gi nepakelti atlyginimo nuolatos geriausiai įvertinamiems mokytojams?), galbūt į juos atsižvelgtų ir mokytojus vertinančios institucijos. Mes svajojame, kad tokios apklausos būtų pradėtos vykdyti visoje Lietuvoje. Tik tada mes, projekto vykdytojai, galėsime pagaliau atsipūsti.

Dorotėjos Noreikaitės iliustracija

Kelionės dviračiais

Žmonės keliauja kiekvieną dieną – kas atstumą įveikia pėsčiomis, kas naudoja viešojo transporto paslaugomis, kad greitai ir saugiai pasiektų tikslą. Daugelis licejaus mokinių, vos tik lauke pasirodo saulutė, išsitraukia savo transporto priemones ir skuodžia į mokyklą dviem ratais – tai byloja vis didėjantis dviračių skaičius vidiniame kiemelyje.

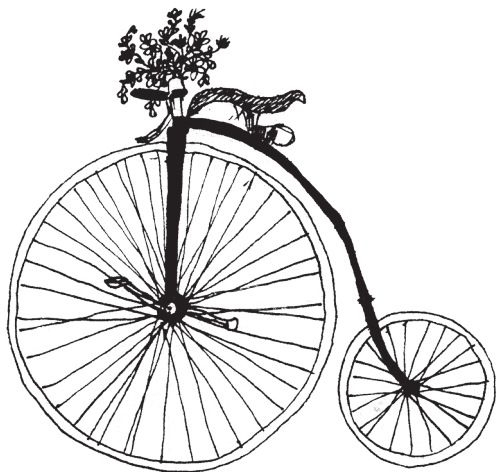
Žinoma, kad kelionės dviračiu turi savo privalumų ir trūkumų – juos išsako keli liceistai:

Savo pirmąjį dviratį atsimenu iki šiol. Jį gavau būdama kokių 5 metų: tamsiai mėlynos spalvos, su priekaba, berniukišką. Laikui bėgant nukabinau nuo jo pagalbinius ratus ir važinėjausi iki kokių 7 metų. Dabar turiu kitą dviratį – jis raudonas, bet irgi vyriškas. Kartais atvykstu su juo į mokyklą ir kelionė trunka daug trumpiau nei vykstant viešuoju transportu, netgi perpus trumpesnė ir daug kartų malonesnė. Dviratis man yra pati priimtiniausia transporto priemonė! Su juo visur – į mokyklą, į darbą, į mišką, į koncertą, į paplūdimį – važiuoju. Visur. Naudodama dviratį neteršiu aplinkos ir taip pat „išvalau“ mintis.

Eidvilė, 3a

Pirmąjį dviratį gavau būdamas dar mažas – maždaug šešerių metų. Su kitu, kurį man nupirko tėvai, jau po kelerių metų, važinėjausi į mokyklą. Kelionė buvo žymiai greitesnė. Į licejų atvykti dviem ratais dar neteko. Dabar dviratį naudoju laisvalaikio leidimo tikslais – važinėju kieme su draugais ir t.t., mieste juo beveik nevažinėju.

Antanas, 2b

Karolinos Panto iliustracija

Savo pirmąjį dviratį gavau būdama penkerių metų, jis buvo su žaliais ratais. Pamenu, jog važinėdavau su juo tik sode, nes gyvenau bute, 5 aukšte, todėl būdavo nepatogu jį taisyti aukštyn žemyn. Būtent dėl to nevažiuoju dviračiu į mokyklą, be to, kelionė pėsčiomis iki licejaus trunka tik apie 10-15 minučių. Kaip transporto priemone mieste dviračiu nesinaudoju.

Justina, 2c

Tiesą sakant, nepamenu, kada gavau savo pirmąjį dviratį, bet turbūt (kaip ir daugelis) būdamas mažas – trejų ar ketverių metų. Į mokyklą juo atvykti taip ir neteko. Man visai norėtusi dviračiu važiuoti kur kas dažniau – rytais labai nervina kamščiai – tačiau šiuo atžvilgiu nelabai patogi gyvenamoji vieta (gyvenu ne Vilniuje) neleidžia.

Rimgaudas, buvęs ketvirtokas

Dviratis yra lyg sparnuotasis pegasas – neatsiejamas mokyklos simbolis. Šia transporto priemone jau daug metų važiuoja ir mokyklos direktorius Saulius Jurkevičius.

Jūs ir dviratis mokykloje tapote lyg du neatsiejami dalykai. Kada viskas prasidėjo – kada gavote savo pirmąjį dviratį ir kaip tuomet jautėtės?

Pirmąjį dviratį tėvai nupirko, kai buvau paauglys. Pamenu, jog sovietmečiu įsigyti dviratį buvo sudėtinga, nes jų paprasčiausiai trūko, kaip ir daugelio plataus vartojimo prekių. Atrodytų, šiais laikais toks paprastas daiktas daugeliui vaikų buvo didelė gyvenimo siekiamybė. Be galo laukiau tos dienos, kai galėsiu sėstis ant dviračio, ir kai ji atėjo, netvėriau džiaugsmu – tai buvo didelė šventė.

Ar teko patirti įsimintinų nuotykių su dviračiais? Jei taip, kokių?

Žinoma, per daugelį metų teko patirti ne vieną kritimą. Kai kurie iš jų buvo ypač skausmingi. Dviračių turėjau įvairių – nuo sovietmečiu gaminamo „Ereliuko“ iki modernaus su vidinėmis pavaromis. Iš viso esu praradęs tris dviračius, kurie buvo pavogti. Deja, šie įsimintini įvykiai nėra labai malonus.

Kodėl pasirinkote dviratį, jei tai nėra pati saugiausia priemonė?

Dviratis mieste yra kur kas patogesnis nei mašina – jis mobilus (galima visur patogiai privažiuoti, nereikia ieškoti vietos automobilių stovėjimo aikštelėje). Taip pat dviratis yra greičiausia transporto priemonė mieste. Kai turi dviratį, gali lengviau suplanuoti laiką – nereikia mąstyti, kiek minučių praleisi stovėdamas kamščiuose ar bevažinėdamas aplinkkeliais. Dviratis turi ir savų trūkumų, pavyzdžiui, jis tikrai neapsaugo nuo lietaus, o žiemą tenka nutraukti važinėjimą. Tačiau, nepaisant šių trūkumų, dviratis vis tiek išlieka mano mėgstamiausia transporto priemone.

Mokyklos vidiniame kiemelyje neseniai atsirado naujiena – metaliniai dviračių rėmai. Kas paskatino juos įrengti?

Dviračiai visada buvo licejaus savitumo požymis. Būdavo metas, kai net penkiasdešimt mokinių į licejų atvažiuodavo dviračiais. Kurį laiką prie įėjimo į mokyklą stovėjo dviračių stovai, tačiau vandalai juos išlaužė. Po rudenį įvykusio incidento (buvo pavogtas vieno moksleivio dviratis) supratome, jog palikti neprirakintus dviračius nesaugu. Todėl su vieno tėvelio pagalba kiemelyje įrengėme dviračių stovus. Vieną stovų eilę licejui padovanojo tėvelis, kitą nupirkome iš 2 proc. gyventojų pajamų mokesčio paramos. Dviračių gerbėjai turėtų būti laimingi. Dabar dviratį patogiau palikti, jis kur kas geriau matomas – saugumas garantuotas! Be to, dviračiai puošia vidinį kiemelį ir suteikia licejui tam tikro žavesio ir patrauklumo.

Kūrybinio rašymo dirbtuvės

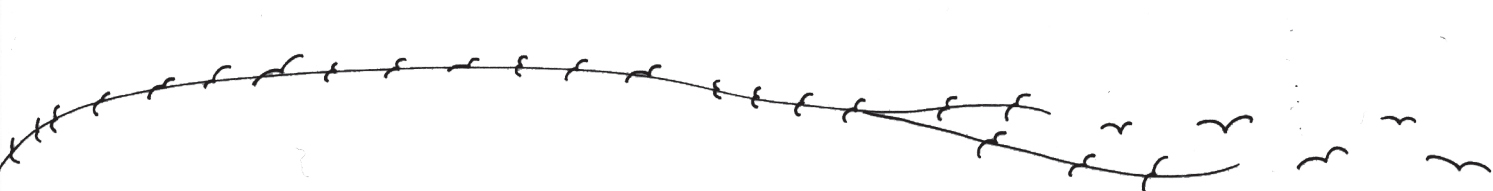
Gabrielės Kižytės nuotrauka

Ketvirto kurso lietuvių tikslinės grupės merginos ne tik išsamiai analizuoja kūrinius ir skaito literatūros kritikų darbus – paskatintos mokytojos V.Lisauskienės suskubome parašyti po eilėraščių kūrybinio rašymo pamokai. Šią valandėlę su mumis bendravo buvusi Vilniaus licėjaus mokinė Ieva Krivickaitė. Daugelyje Vakarų Europos šalių kūrybinio rašymo dirbtuvės – labai populiari veiklos sritis, padedanti tobulėti, pasisemti naujų idėjų, pasidalinti nuomonėmis ir netgi pačiam kūrėjui geriau pažinti save ir savo darbų poveikį skaitytojams. Šios pamokos metu aptarinėjome viena kitos darbus paprastu principu – išsakėme pastebėjimus, patikusias bei tobulintinas vietas, bet nekritikavome. Įdomi patirtis verte verčia pasidalinti nauja idėja – tai galimybė suburti nedidelę kūrėjų grupelę, periodiškai susirenkančią ir apsiukeičiančią savo mintimis bei darbais. O dabar, mielai pasidalinsime savo kūrybinio rašymo dirbtuvių rezultatais!

...didesnis už grūdą
mažesnis už skruzdę,
kandus kilniaširdis,
įtūžęs teisuolis,
toks vienišas naktį,
toks sujauktas dieną
prie vakaro vartų gyvenimas skuba...

Vida Lisauskienė

Liepa

obels raudonas šešėlis

ir mano senelis

kurio pirštai virpa

milijonas nutylėtų klausimų

baltos žvaigždės

aš negaliu tau atsakyti

to vieno tenoriu

ar tau irgi liūdna, kai žiūri į obuolius?

Vaida Jankūnaitė

Įkvėpimas

Įkvepiu,

Iškvepiu –

Nieko,

Kas lieka

Po plunksna Pegaso

Balta.

Kvėpavimas toks –

Gyvybė mana.

Milda Rančelytė

Norėčiau, kad mane suprastum.

Nereiktų nieko nė sakyt.

Neliktų nesusipratimų,

Nei pykčių, nei skausmų.

Norėčiau aš tave suprasti.

Tada priimčiau tavo motyvus.

Matyčiau šypseną veide.

Ir lūpose, ir akyse.

Bet nors tu plaukus nusirauk -

Jaučiuosi nebylė;

Neišgirstu, ką tu sakai.

Ir mums abiem skaudu.

Bet taip sunku.

Tiesiog pasikalbėt.

Augustė Lazickaitė

*

Šiltos akys. Tu.

Paširdžiuose pagaliau

Ištirpo stiklas.

*

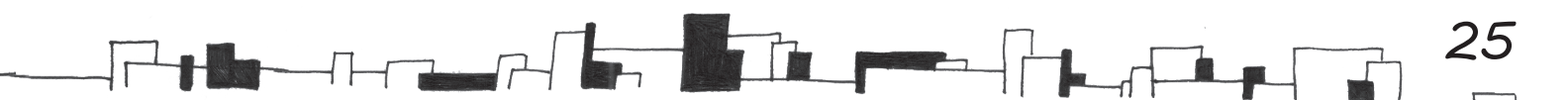
Kažkam viduje

Tereikėjo numirti,

Kad nustotume atrodyti

Ir pradėtume būti.

Monika Satkūnaitė

Apie tai, kas laukia, kai išdrįsti pasibelsti

Kalbinome Ieva Krivickaitę, Glasgovo universitete du lyginamosios literatūros kursus baigusią buvusią liceistę (XVIII laida). Šiuo metu pagal „Erasmus“ mainų programą ji studijuoja Karolio universitete Prahoje. Ieva noriai užsuka į licejų, savo vizitais nudžiugina lietuvių tikslinę grupę ir mielai sutinka savo kūryba papildyti „Andų“ bei „Sparnų“ puslapius. Šį kartelį ji sutiko pasidalinti su mumis savo mintimis apie studijas svetur, labai įdomios lietuviškos vasaros įspūdžiais bei pamąstymais apie kūrėją, kūrybinį kelią bei ateitį.

Kodėl pasirinkai literatūros studijas užsienyje?

Visą laiką galvojau, kad pasiliksiu studijuoti Lietuvoje, bet paskui supratau, kad jei savo gyvenime noriu užsiimti kūryba, labai nesveika virti tose pačiose sultyse. Lietuvos terpė mažutė ir čia visi visus pažįsta, visos tendencijos vystosi viena iš kitos – tai nėra labiausiai įkvepiantis dalykas. Dešimtoje ar vienuoliktoje klasėje susidomėjau lyginamosios literatūros studijomis ir tai tapo pagrindine priežastimi, kodėl išvažiavau. Lyginamoji lietratūra yra visiškai kas kita, nei literatūros nagrinėjimas mokykloje, kai pasiimam kūrinį ir narstom visas prasmes, pasislėpusias tarp eilučių. Šis dalykas daug platesnis – koncentruojamasi ne į vieną kultūrą, o į bendras temas ar problemas viso pasaulio literatūroje.

Esant progai iškart keliauji į Lietuvą – ir šią vasarą praleidai Lietuvoje.

Lietuvoj viskas vyksta labai paprastai. Čia tereikia vieną kartą pasibelsti į tinkamas duris ir nuo to pasibeldimo gali prasidėti virtinė gerų ir įdomių dalykų. Tuo tarpu Didžiojoje Britanijoje reikia daug metų įrodinėti, kad išvis turi teisę prie tų durų prieiti.

Papasakok, ką nuveikė šią vasarą.

Jau sugrįžusi pavasario atostogų pradėjau galvoti apie praktiką. Taigi nuėjau į Lietuvių literatūros ir tautosakos institutą ir pabeldžiau į direktoriaus duris. Buvau pasiruošusi įrodinėti, kad jiems manęs reikia, kad galiu daug nuveikti, o direktorius mane priėmė išskėstom rankom. Matyt, tokios iniciatyvos trūksta, žmonės neišdrįsta taip pasielgti. Institute man pasiūlė dalyvauti Mokslų tarybos organizuojamame konkurse studentų mokslinei praktikai atlikti. Buvo įvairių projektų, o vienas jų – Justino Marcinkevičiaus rankraščių archyvas. Po kelių savaičių laimėjau konkursą ir gavau stipendiją. Jau pirmąją praktikos dieną ėmiau dirbti su ką tik iš Genovaitės Marcinkevičienės gauta dėže su Justino Marcinkevičiaus publicistika. Visą tai turėjau aprašyti, grupuoti, dėlioti, nes kiekvienas popieriukas daug reiškia – jame paminėti žmonės, vietos, teksto dalys... Visa tai buvo ruošiama instituto archyvu.

Kas buvo įdomiausia?

Galėjau stebėti teksto gimimo procesą – nedidelį popieriuką su poeto pastabėlėmis dėliojasi į pastraipas, viskas po truputį rišasi, o galiausiai laikraštyje ar knygoje matai jau pabaigtą variantą. Taip pat radau tokių Marcinkevičiaus tekstų, kurių temos nustebino net instituto mokslininkus – pavyzdžiui, apie krepšinį.

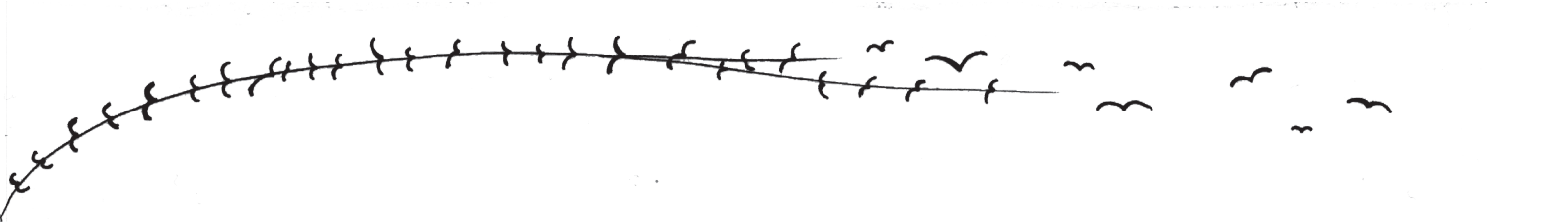
Atostogos Berlyne

Ar pasikeitė tavo požiūris į Justiną Marcinkevičių kaip rašytoją ar asmenybę?

Iki šiol emocinis ryšys su poetu buvo labai jautrus. Kai jis mirė, aš buvau pirmakursė, o tie studijų metai labai emocionalūs. Ruošiausi eiti į Vasario 16-osios minėjimą, lietuvių bendruomenės organizuojamą. Ir tada žinia apie mirtį... Sureagavau labai jautriai. Kai sužinojau apie būsimą praktiką, pamaniau, ar to man nebus per daug? Dirbdama kišenėje sąžiningai kaupiau visas jo sąvaržėles, kurias iš tiesų galėjau išmesti. Tačiau pripratau prie to. Praktika padėjo suvokti, kad jis buvo tik (net) žmogus.

Šią vasarą dalyvavai ir „Summer Literary Seminars“ (Vasaros literatūros seminaruose), šiemet vykusiuose Vilniuje. Papasakok, kas tai ir kokie Tavo įspūdžiai.

Amerikoje ir Britanijoje labai populiarius dalykus yra kūrybinis rašymas. Pati iš pradžių į tai žiūrėjau labai skeptiškai. Ši nuostara – neva rašyti gali kiekvienas – man atrodė juokinga. Amerikoje, norėdami išmokyti rašyti, žmonės arba stoja į universitetą mokytis kūrybinio rašymo ir gauna diplomą, kad yra „rašytojai“, arba renkasi nepriklausomas rašymo dirbtuves. O būtent šie Vasaros literatūros seminarai yra tituluojami kaip didžiausi pasaulyje nepriklausomi kūrybinio rašymo kursai. Iš tiesų viskas išsivystė iš to paties Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto. Dirbdama ten susipažinau su Uršule Gedaite. Ji man ir papasakojo apie renginį, o aš labai užsinorėjau ten pakliūti, nes domino atvažiuojantys rašytojai. Tačiau pats dalyvavimas buvo labai brangus. Uršulė man pasiūlė padėti dirbti ten ir taip seminarus lankyti nemokamai. Tiesa, be paskaitų, vakarais vykdavo skaitymai, dalijimasis kūryba, koncertai, renginiai – jie buvo atviri visuomenei, buvo siekiama, kad kuo daugiau Vilniaus gyventojų įsitrauktų į veiklą. Žmonėms, kurie žinojo ir suprato, kokie rašytojai atvyko, buvo nuostabi galimybė pamatyti juos gyvai. Tačiau problema yra ta, kad mes nelabai žinome šiuolaikinius Kanados ir JAV rašytojus. Vilniuje jiems

labai patiko, o man buvo įdomu stebėti, kaip kai kurie žmonės patį pirmą kartą atvažiuoja į Europą (ar Rytų Europą) ir čia stebisi kiekviena smulkmena.

Dabar organizuoji renginį Maironio kūrybos tematika. Iš kur kilo renginio idėja?

Glazge (Škotija – red.past.) su drauge buvau kažkokio muzikinio festivalio uždaryme, kuris vyko apleistoje galerijoje. Ten sėdėjo pirmą kartą gyvenime matomi žmonės ir visi paeiliui skaitė absoliučiai beprasmius tekstus. Vienas iš tekstų buvo A4 puslapis, prirašytas angliško artikelio „the“, ir kiekvienas iš žmonių labai rimtu veidu skaitė tą artikelį. Iš pradžių galvojau, ką jie po velnių daro ir ką aš čia veikiu, tačiau po truputį mane vis labiau įtikino jų performansas. Supratau, kad tai įdomu, pradėjau klausyti žodžių kaip muzikos. Išėjusi iš renginio, užsinorėjau padaryti kažką panašaus. Pagalvojau apie Maironį – dėl šio poeto jubiliejinių metų, šiemet jo bus ypač daug – šimtai renginių ir milijonas plakatų stotelėse. Galų gale, jis tikrai bus nemenkai atsibodęs. Tačiau galbūt galima atitraukti Maironį nuo įprastinio konteksto? Kartais pajuntu, kad aš juo visiškai netikiu: manau, jog Maironis yra viena iš didžiausių klišių lietuvių literatūroje. Taigi pabandžiau Maironio poeziją paskaityti visai kitaip, negu buvau pripratusi – taip po truputį vystėsi renginio forma. Paprasčiausiai atsispausdinau „Pavasario balsus“, sukarpiu juos juostelėmis ir suklijavau šį bei tą naujo – iš atsitiktinių kūrybos rinktinės eilučių išėjo eilėraščiai proza. Taigi nebus skaitomi „Pavasario balsai“ – kai kurie deriniai išėjo netgi visai nemaironiški, tačiau eilutės vis tiek Maironio. Visa tai skaitys užsieniečiai, kurie gyvena Lietuvoje, bet jiems lietuvių kalba nėra gimtoji. Taip pat vertimus į užsienio kalbas skaitys lietuviai, bus skaitoma autorinė kūryba, muzikantai bandys interpretuoti Maironį muzika. Juk įdomu, kaip

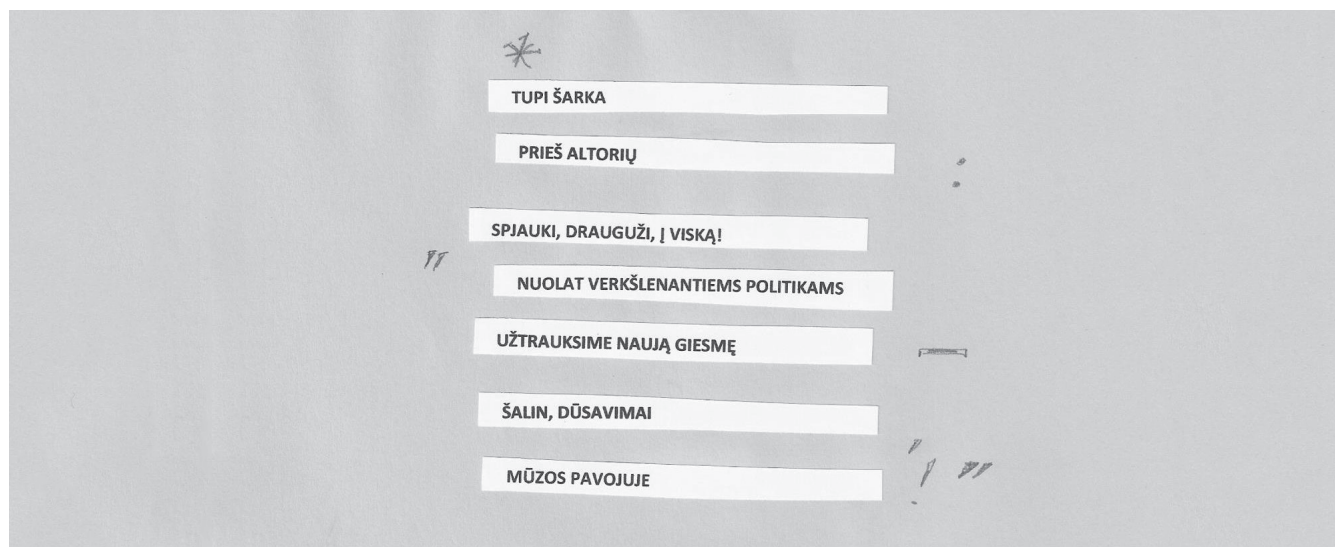
Maironis skamba džiaze? Nuoširdžiai abejoju, kad bus daug žmonių, kuriems tai patiks, nes tai tikriausiai bus priimta kaip pasityčiojimas iš Maironio. Tokiu renginiu visai nenoriu pasakyti, kad jo negerbiu. Iš tikrųjų noriu pasakyti, kad Maironis yra daug daugiau, negu mes įsivaizduojame.

O kaip dėl ateities? Ką žadi veikti?

Labai saugu yra žinoti, ką neva veiksi. Visada tuo ir gelbėjusi: pabaigsiu studijas, grįšiu į Lietuvą ir t.t. Bet visada yra „bet“. Būna labai baisu, kai supranti, kad tas dalykas, už kurio labai ilgai slėpeisi, yra visiškai nieko vertas. Pasimeti, kai prieš tave atsiveria begalinė erdvė. Tačiau turėdamas aiškų ateities įsivaizdavimą, atsiriboji nuo įvairių galimybių. Dėl to stengiuosi sakyti, kad aš nežinau, ką veiksiu. Žinau, kad šiuos metus praleisiu Prahoje – ten studijuosiu pagal „Erasmus“ mainų programą. Po to grįšiu į Škotiją ir baigsiu studijas. Meluosiu, jeigu sakysiu, kad apie savo ateitį negalvoju – galvoju daug. Galvojau, kad pulsiu atgal į Lietuvą, tačiau dabar norėčiau metams ar keleriems išvažiuoti kur nors iš Europos. Tačiau net jei ir negrįšiu į Lietuvą, aš vis tiek čia būsiu.

Na ir tradicinis klausimas literatams – kokią knygą norėtum parašyti?

Šis klausimas ima mane nervinti. Mano supratimu, pasaulis yra pilnas neįdomių, niekam nereikalingų knygų. Kam leisti dar vieną, kuriai dar ne laikas, kuri dar nepribrendusi ir yra įdomi tik tiems keliems šimtams žmonių, kurie mane pažįsta? Man atrodo, kad knyga turėtų būti įdomi platesniam ratui žmonių – ne tik tiems, kurie nusipirks ją tik todėl, kad ant viršelio bus mano pavardė. Nemanau, kad esu parašiusi daugiau negu pusę puslapio, kurį verta būtų skaityti visiems. Suprantu, kad mano draugai su mielu noru skaito viską, ką parašau, bet ar tai tikrai būtų aktualu dvidešimt aštuonerių metų jaunai mamai iš Kauno?

„Įdomiausi tekstai išėjo iš pavadinimų – jie trumpi ir aiškūs.“

Gabija Pūrlūtė. Apie studijas, stipendiją ir Dubliną

Apie studijas

Oficialus universiteto, kuriame studijuoju, pavadinimas yra *Dublin University, Trinity College*; trumpinys - TCD (*Trinity College Dublin*). Tai prestižinis Airijos universitetas, įkurtas 1592 m.

Tikslus mano pasirinktos studijų programos pavadinimas - TSM (*Two Subject Moderatorship* - dviejų disciplinų derinys) *History of Art and Architecture / Sociology*, taigi dailės ir architektūros istorija bei sociologija. TSM programos leidžia derinti įvairius dalykus ir taip gauti galybę kombinacijų. Abu elementai mokomi atskirai, taigi, baigus universitetą, gaunami iš karto du bakalauro laipsniai.

Meno/dailės istorija anglakalbėse šalyse yra maždaug tas pats, kaip Lietuvoje menotyra ar dailėtyra. Pirmame kurse turėjome įvadus į Europos dailės ir architektūros istoriją ir įvadą į meno istorijos praktiką, kur mokėmės tokių dalykų kaip paveikslo ar pastato apibūdinimas, terminologija, skirtingų tapybos ir piešimo technikų savybės ir taip toliau. Vėlesniuose kursuose studentai gali individualiai rinktis modulius, kuriuose toliau gilinamasi į dominančius periodus. Pavyzdžiui, aš praeitais metais mokiausi apie dailę Prancūzijoje 1850 – 1900 metais bei modernizmą ir postmodernizmą. Taip pat turėjau du antrakursiams privalomus modulius – Japonijos ir pietryčių Azijos meną.

Sociologija, mano galva, yra vienas iš sunkiausiai apibūdinamų mokslų. Tai mokslas apie žmonių santykius, apie tai, kaip jie elgiasi, suvokia pasaulį, ir kodėl būtent taip. Ši disciplina neturi nė aiškių ribų, maišosi daugiausia su politologija, antropologija, ekonomika, taip pat su filosofija, istorija, psichologija, kultūros studijomis... Į visuomenę žiūrima kaip į individus ir kaip į visumą. Tai tikrai guvaus mąstymo reikalaujanti disciplina, kur reikia būti pasiruošus nuolatos tikrinti ir kritiškai vertinti savo įsitikinimus apie žmogiškojo pasaulio funkcionavimą.

Mano galvoje menotyra ir sociologija labai gražiai derinasi – juk menas atspindi tuos pačius fenomenus, kurie įdomūs sociologams - tai opiausi ir ryškiausi gyvenamojo laiko bruožai. Šiuolaikiniame mene dažnos lyčių ir seksualinių tapatybių, migracijos ir kultūrų sąveikos, globalizacijos, įvairių kapitalistinės ekonomikos aspektų, technikos inovacijų ir naujųjų, internetinių socialinių tinklų ir kitos temos – visa tai yra ir sociologų tiriamos temos. Vienas mano sociologijos dėstytojas dažnai pasitelkia architektūros stilius kaip dominuojančių visuomenės normų ir vertybių išraišką, vaizdingą metaforą. Sociologija padeda paaiškinti ir teoriškai suvokti mene išreiškiamas idėjas, o menas – tiesiogiai, intuityviai pajusti sociologijoje nagrinėjamų reiškinių poveikį žmonėms.

Apie stipendiją

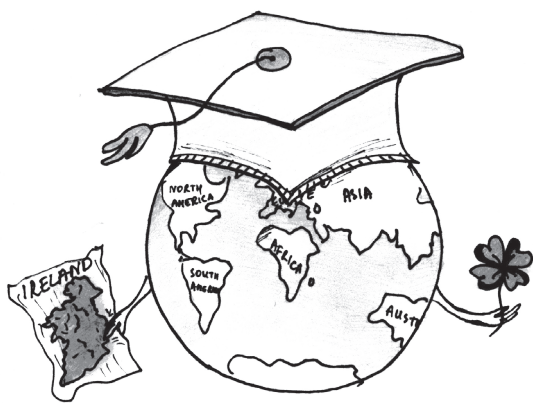
Airijoje jau vien mokytis *Trinity College* yra pasiekimas. O ką reiškia gauti stipendiją, turbūt tik ilgalaikiai gyventojai gali iki galo suvokti... Kiekvienais metais naujų stipendininkų sąrašas ir nuotrauka išspausdinami pagrindiniame šalies laikraštyje „*Irish Times*“. Stipendininkais tampa „ypatingus gabumus ir platų savo srities išmanymą“ specialiuose, vien tam skirtuose egzaminuose pademonstravę studentai. Skaičiai, ko gero, labai iškalbingi: universitete mokosi apie 17 tūkstančių studentų, iš jų apie 12 tūkstančių siekia bakalauro laipsnio. Stipendija praeitais metais buvo suteikta rekordiniam skaičiui – 103 studentams. Įtariu, kad mums suteikiamos privilegijos turi mažai sau lygių tarp pasaulio universitetų. Jos trunka penkerius metus, per kuriuos, jeigu tęsiamos studijos, universitetas padengia mokesčių už mokslą (šiais metais ES gyventojams jis siekia apie pustrečio tūkstančio eurų per metus), suteikia bendrabutį universiteto teritorijoje arba nemažą piniginę išmoką jo atsisakius ir trijų patiekalų vakarienę darbo dienomis (truputį paprastesnius pietus atostogų metu). Šios vakarienės turbūt geriausiai leidžia pajusti stipendijos dvasią ir kilmę. Prieš ir po valgio lotyniškai sakoma malda, patiekalus neša juodai apsirengę studentai padavėjai, ir visa tai vyksta Hario Poterio filmus primenančioje salėje. Dvi savaites iki šv. Kalėdų, kiek man pasakojo, kas vakarą patiekama kalėdinė vakarienė – su kalakutiena ir tradiciniu pudingu, o tarp stalų vaikšto nedidelis choras, giedantis kalėdines giesmes. Viena iš pagrindinių šių bendrų vakarienių paskirčių – leisti stipendininkams iš įvairių disciplinų susipažinti ir megzti ryšius; tikimasi – ir turbūt ne be pagrindo, nes stipendija gyvuoja tiek pat laiko, kiek ir pats universitetas – kad stipendininkai įsilies į pačius įtakingiausius Airijos visuomenės sluoksnius. Akivaizdu, šis įvertinimas gyvenimo aprašyme atveria daug kelių.

Turbūt lygiai taip pat akivaizdu, kad norėdamas gauti tokių privilegijų turi įdėti daug darbo. Egzaminai stipendijai gauti laikomi paskutinę žiemos atostogų savaitę, todėl aišku, jokių atostogų nelieka, ir tų šv. Kalėdų kaip ir nepajutau; apskritai per praeitus mokslo metus teko dirbti beveik be jokio atokvėpio, todėl jie labai išsekino. Dar prisidėjo nuolatinis netikrumas, ar dirbau pakankamai, nes egzaminai laikomi iš viso pirmų metų kurso ir antrų metų pirmo semestro, ir juose svarbu pademonstruoti ne tik gerą privalomąs medžiagas išmanymą, bet ir platų papildomą apsiskaitymą bei platesnį, gilesnį nagrinėjamų problemų suvokimą nei reikalaujama bendroje programoje. Rezultatai skelbiami tik balandžio viduryje, todėl dar pusmetį tenka spėlioti, ar reikės mokytis per vasarą ir bandyti kitąmet. Iš tikslųjų mokslų egzaminu užduočių gal ir galima nujausti, ar pavyko išlaikyti egzaminus pakankamai gerai, bet iš humanitarinių ir socialinių mokslų, kur egzaminai yra esė tipo, neįmanoma žinoti, ar parašei „aukščiausios klasės“ rašinius, ar tik „labai gerus“.

Meno istorijos departamente esu tik trečia studentė, gavusi stipendiją per visą departamento gyvavimo istoriją, iš jų – pirmoji mergina. Nežinau, kodėl dėstytojai iš karto pabrėžė šį faktą – gal dėl to, kad šiame departamente visuomet dominavo moterys ir merginos, o gal tiesiog tai buvo proga mane pavadinti „pirmąja“. O tai, reikia pripažinti, visada malonu.

Kas pasikeitė? Be jau minėtų materialinių privilegijų, tai vienas iš didžiausių pakylėjimų pasitikėjimui savimi, ir bent šioms toks aiškumas keletui metų į priekį – jau gana tvirtai žinau, kad tęsiu magistro studijas Dubline, o toliau turiu labai rimtų šansų patekti į dar žymesnius universitetus. Be to, šiais metais galėsiu truputį atsipūsti, nes nei sau, nei kitiems per daug nereikės nieko įrodinėti.

Karolinos Panto iliustracija

Apie Dubliną

Nusprendusi, kad vis dėlto noriu studijuoti užsienyje, ieškojau universiteto anglakalbėje šalyje, kur galėčiau studijuoti meno istoriją drauge su kita specialybe. Patiko studijų programa, mokėtis už mokslą Airijoje santykinai nedidelis. Aišku, labai svarbus veiksnys buvo tai, kad čia šiuo metu gyvena mano tėvai – mano tėtis prieš pat man pradėdant dvyliką klasę buvo paskirtas ambasadoriumi į Airiją. Draugų daug niekada neturėjau, o su tais, kurie man artimi, santykiai nenutrūksta net nesikalbėjus kad ir visus metus. O kai yra galimybė bendrauti internetu, nebaisu, kad kontaktai nutrūks – ryšiai visą laiką atrodo gyvi.

Airiai garsėja savo draugiškumu, ir tai tikrai tiesa. Visi sveikinas, drabužių parduotuvėje gali paklausti, ar tinka besimatuojamas rūbas. Atsidūrus kompanijoje, kur dauguma nepažįstamų, visai nesunku pradėti bendrauti ir jaustis savam. Grįžusi į Lietuvą pati parsivežu šiek tiek tos kultūros – kioskelių pardavėjoms ir padėkoju, ir viso gero palinkiu. Nors tam tikra prasme Lietuvoje atsipūčiu nuo nuolatinio bendravimo – aš iš prigimties santūri,

gana intravertiška, ir kai visur ir visada reikia šnekėtis, turėti ką pasakyti ir ko paklausti, būti įdomiai, kartais imu jausti spaudimą, nuovargį. Iškalba, saviironija, aštrus humoro jausmas, gebėjimas šnekėti „apie nieką“ – anglų kalba taip vadinamas „banter“ – visa tai yra airių nacionaliniai charakterio bruožai, puoselėjami airiškame *pub'e*, kuris taip pat yra neatsiejama nacionalinės kultūros dalis.

Lietuvių tikrai daug, bet su jais susitikti tenka nedažnai – dauguma į Airiją išvažiavusių užsiima gana žemos kvalifikacijos darbu ir sukasi visai kitose sferose negu aš. Su lietuvių išeivija pabendrauti tenka įvairiuose ambasados rengiamuose arba remiamuose renginiuose. Įspūdis būna keistas, nes tai visai kitokių interesų, kitaip pasaulį suvokiantys žmonės.

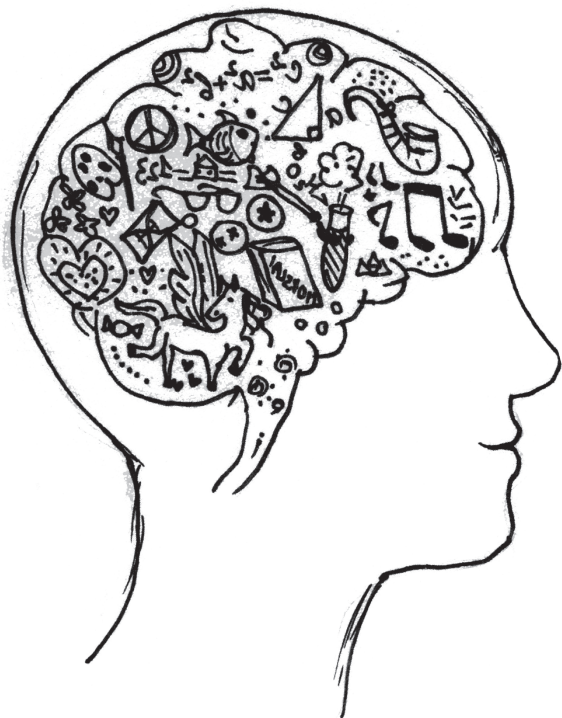
Žmonių etninės ir rasinės įvairovės požiūriu Dublinas man atrodo kaip labai kosmopolitiškas miestas, nors savo dydžiu labai panašus į Vilnių.

Kainos čia vienos iš didžiausių Europoje, bet pragyvenimo lygis taip pat vienas iš aukščiausių, netgi turint omenyje, kad ekonominė krizė Airijai smogė ypač stipriai. Didžioji dauguma studentų dirba (baruose, parduotuvėse ir panašiai) ir iš pažįstamų neteko girdėti, kad kam nors niekaip nepavyktų susirasti darbo. Be to, susipažinus su miestu ir išmokus, ką kokiose parduotuvėse reikia pirkti ir ko nueiti į turgų, galima ir visai nebrangiai prisisukti, tik reikia netingėti.

Dubline iš pradžių labiausiai stebino ir žavėjo akmeninė architektūra – įvairių rūšių ir spalvų kalkakmeniai ir smiltainiai, kurių dauguma kasama Airijoje, įvežama iš Britanijos, o Lietuvoje beveik visai nėra. Pirmame kurse gavusi užduotį aprašyti įvairias architektūrines medžiagas ir rasti pavyzdžių mieste, įbedusi nosį tyrinėjau, kone lažniau tuos akmeninius pastatus. Bet šią vasarą grįžus į Vilnių, šis man pasirodė gražesnis nei kada nors anksčiau. Toks pastelinis, lengvas, dailus, bajorų laikų pasakų miestas. O grįžus į Dubliną pirmą kartą kaip niekad taiklus pasirodė žymusis *James Joyce'o* suteiktas epitetas „*dear, dirty Dublin*“. „*Dirty*“, nes vyrauja tamsios, tarytum murzinos plytos ir pilkas kalkakmenis. Neplanuoju pasilikti Dubline – čia tikrai nebloggeris pagyventi keletą metų, bet tai niekada nebuvo mano svajonių miestas. Kol kas įsivaizduoju save pabaigusią visas studijas (o tai užtruks) gyvenančią Lietuvoje. Esu labai jautri aplinkai ir kultūrai, o mano šaknys giliai ir tvirtai glūdi Lietuvoje, ir tik čia jaučiuosi tikrai namie – to nepakeisi. Manau, galėčiau gyventi Paryžiuje ar savo kultūra jam prilygstančiame mieste, bet jeigu aplinkybės leis – pirmasis mano pasirinkimas bus Vilnius.

Kaip mokantis mažiau išmokti daugiau

Kaigalvoje švilpia dar neseniai prabėgusių atostogų vėjai, sunku nusėdėti su knyga (ar modernesne elektronine mokymosi įranga) rankose. Ypač taip būna, kai artėja egzaminai, kurie, reikia pripažinti, nėra pats maloniausias dalykas pasaulyje. Vis dėlto, yra keletas būdų, padedančių mokytis trumpiau, bet efektyviau! Tad pabandyčiau apžvelgti moksleivių ir studentų patarimus bei mokslinių tyrimų išvadas apie mokymąsi ir šio proceso sėkmingumo paslaptis.

veiksmus (senos ir naujos informacijos integravimą, apibendrinimą) sugebame atlikti efektyviausiai. Tad truputį pakoregavus skirtingų dalykų mokymosi laiką, galima geriau išnaudoti savo smegenų pajėgumą. Bent jau taip teigia minėtieji tyrimai.

Kokybė, o ne kiekybė

Savaime suprantama, pasakysite, kad kokybė už kiekį svarbiau. Suprasti suprantama, o įgyvendinama ne visada taip jau paprastai. Pirmiausia, koncentracija. Geriau jau valanda neblaškomo darbo, nei pora valandų, paįvairintų trumpais pokalbiais ar tiesiog ne itin tikslingais pasiblaškymais internete. Kartais, atrodo, lyg ir mokeisi net porą valandų, o rezultatas – abejotinos kokybės. Svarbu kiek įmanoma labiau susikaupti, atsiriboti nuo koncentraciją trikdančių veiksmų (sena gera taisyklė: vienu metu – vienas darbas) ir tokiu būdu per trumpesnę laiką nuveikti daugiau. Be to, net po tokios intensyvios valandos nederėtų pulti prie teisėtai pelnyto poilsio: patraukus visą mokymosi medžiagą šalin, naudinga porą minučių pamąstyti, ką naujo per šią valandą išmokai, tiesiog pabandyti iš atminties atkurti svarbiausius faktus. Jei kažką prisimeni, bet ne iki galo, galima tai peržvelgti. Toks išmoktų dalykų užtvirtinimas padės įsiminti medžiagą ne tik po kelių minučių, bet ir po kelių mėnesių ar metų, jei aprašytasis keletą minučių apmąstymas taps įpročiu. Dar viena siūloma technika – savo pamokos užrašus susikonspektuoti į švarų baltą lapą, susirašyti esmines idėjas, nusibraižyti schemas ir ryšius tarp sąvokų – viską, kas tik atrodo reikalinga. Vizualumas (spalvos, schemas, piešiniai) padės geriau įsiminti, o išrinktos esminės idėjos leis susidėlioti akcentus. Tokie užrašai puikiai padės kartoti ir ruoštis egzaminams.

Laiko paskirstymas

Pirmiausia derėtų aiškiai atskirti mokymosi ir poilsio laiką. Prieš porą dešimčių metų vykdymo Berlyno tyrimo rezultatai pagrindžia šį teiginį: dvi violančelininkų grupės grojo tiek pat laiko per savaitę, tačiau didesnių laimėjimų pasiekė tie muzikantai, kurie savo laiką skirstė aiškiai, neišmėtydavo grojimo violančele po keletą minučių daug kartų per dieną, o tiesiog susiplanuodavo laiką ir gerai žinodavo, kada metas atsipalaiduoti, o kada – dirbti. Toks ribų nusistatymas leidžia labiau susikaupti mokantis ir nesiblaškyti dėl kitų veiklų.

Kitas įdomus faktas, vertas dėmesio mąstant, kaip geriau paskirstyti savo laiką mokymuisi, yra paros laiko ir protinės veiklos ryšys, ištirtas Jane Oakhill iš Sussex universiteto. Rytas yra paprasčiau įsiminti tiksliai detales, tokias kaip datos, vardai, konkretūs faktai, todėl rytas – tinkamiausias metas aiškintis ir nagrinėti naują mokymosi medžiagą. Tuo tarpu popietės palankesnės naujos medžiagos siejimui su senąja, žinių taikymui, nes tokiu dienos metu šiuos

Konkretūs tikslai

Ar jums pažįstama situacija, kai kurį laiką bandai skaityti kokį vadovėlį, bet baigęs skyrių supranti, kad nenučiuoki, kas jame buvo parašyta? Pradėti skaityti tokį tekstą iš naujo ir be konkretaus tikslo – neproduktyvu. Kaip skaityti? Prieš pradėdant mokyti, apsibrėžti sau konkrečius darbo tikslus, kad smegenims būtų paprasčiau išskirti reikiamą informaciją iš visumos: jei skaitoma grožinės literatūros knyga, ką turėtum prisiminti ją baigęs? Veikėjų paveikslus, pasakojimo stilių ar dar ką kita? Į kokias detales turi atkreipti dėmesį? Tikslus verta (ir reikia) išsikelti ir mokantis iš vadovėlių. Kai žinai, kokios informacijos nori gauti iš skaitomo (žiūrimo ar kitaip vartojamo) informacijos šaltinio, tada besimokydamas gali susitelkti ties sau įvardytais svarbiausiais aspektais, tiek sąmoningai, tiek pasąmoningai. Negali užsimiršti ar užsisvajoti, beversdamas puslapius, nes esi priverstas tekste nuolat ieškoti konkrečios informacijos.

Nuolatiniai klausimai

Skaitant tekstus svarbu nuolat klausti savęs: kaip tai siejasi su tuo, ką mokiausi anksčiau? Ar tikrai suprantu proceso esmę, įvykio priežastis ir pasekmes, epochos idėjų prasmę ir kilmę? Jei surandi kokią svarbią, bet nežinomą sąvoką, svarbu ją čia pat išsiaiškinti, o ne atidėti ją ir naiviai tikėtis, kad kada nors išsiaiškinsi, ką ji galėtų reikšti. Ar iš tiesų suprantai tai, ką mokaisi, gali pasitikrinti bandydamas tai paaiškinti kažkam kitam – jei sėkmingai pavyksta, gali didžiuotis, kad pats puikiai išmanai šį dalyką. Dar vienas patarimas: jei dvejoji, kreipkis į kitus: draugus, mokytojus, dėstytojus. Kad ir į internetą. Klausti ir ieškoti atsakymo svarbu, kad išvengtum spragų, jau esančias užkamšytum, o ir iš tolo aplenkstum nemalonus staigmenas per atsiskaitymus.

Vaizduotės pasitelkimas

Kiek knygų prirašyta apie visokius atminties tobulinimo būdus sunku ir besuskaičiuoti. Dauguma jų primygtinai siūlo pasinaudoti savo vaizduote, kad besimokant ar šiaip bandant įsiminti kokį tekstą, veiktų ne tik kairysis, bet ir dešinysis smegenų pusrutulius. O juk ir pačių kurti vaizdai, savotiški filmukai mintyse, siejant norimus įsiminti daiktus ar skaičius, nėra taip lengvai pamirštami. Pavyzdžiui, datas įsiminti siūloma kiekvienam skaitmeniui suteikus kokią nors asociaciją, simbolį, ir tuos simbolius naudojant istoriją, vaizdinių kūrimui. Atrodytų, jog toks kūrybinis procesas gali užtrukti ilgiau, nei tos datos įsiminimas, tačiau ilgalaikėje perspektyvoje didesnę tikimybę išlikti atmintyje turi gyvas ryškus vaizdas, o ne keli skaičiai. Jei skaičius įmanoma įsiminti kaip vaizdinius, tas pats galioja ir žodžiams: galima žodžius įsivaizduoti kaip tam tikrus simbolius, ieškoti asociacijų akademinėms sąvokoms iš savo gyvenimo, sugalvoti metaforų. Galų gale, galima tiesiog nuolat pasitelkti vaizduotę: skaitant istorijos vadovėlį aiškiai ir detalčiai įsivaizduoti mūsų bei sutarčių pasirašymą, vartant geografijos užrašus įsivaizduoti visokiausius reljefo formas. Įsivaizduoti ryškiai, tiksliai. Juk daugeliui iš mūsų vaizdai atmintyje išlieka ilgiau nei žodžiai, tad ieškant geriausio būdo mokytis galima išnaudoti ir šią smegenų ypatybę.

Informacijos rūšiavimas ir skaidymas

Kartais naudinga tiesiog sugrupuoti susijusius faktus (sąvokas, įvykius), atrasti ryšius tarp jų ir taip informaciją tvarkingai susidėlioti mintyse. Be to, naudinga susieti jau žinomą informaciją su naująja – ieškoti panašumų, atskleisti skirtumus. Žodžiu, mokytis naujų dalykų, nepamirštant senesnės medžiagos, kuriant naujos informacijos ryšius su ankstesne.

Dar vienas patarimas: suskaldžius kokią idėją (ar įvykį) į atskiras dalis (etapus), lengviau juos išnagrinėti, suvokti ir įsiminti. O ir darbas galbūt taip smarkiai negąsdins, kai bus padalintas į kelias mažas porcijas (ne vieną didelę), taigi neturėsite tiek daug motyvacijos vilkinti jo atlikimą.

Fiziologiniai veiksniai

Mokslininkai iš Norvegijos Stavanger universiteto atrado, jog mokiniai, kurie rašo ranka, įsimena užrašomą informaciją geriau nei tie, kurie ją renka po raide, naudodamiesi kompiuterio klaviatūra. Rašant ranka labiau išnaudojami raumenys, yra daugiau dirgiklių (liečiamas popierius, pieštukas), o smegenų gaunamas signalas yra stipresnis, nei naudojant kompiuterio klaviatūrą. Be to, ranka rašoma lėčiau, tad, manoma, tai suteikia laiko rašomai informacijai geriau įsisavinti. Taigi, nereikia nuvertinti paprasčiausio pieštuko ir popieriaus, kurie mokymosi procese, panašu, laimi prieš moderniąsias technologijas.

Apie miegą galima kalbėti daug ir ilgai, ką, beje, dariau praeitų metų „Andų“ numeryje. Šį kartą – trumpai apie jo įtaką mokymuisi. Miegas yra neabejotinai svarbus naujai informacijai išsaugoti ir įsisavinti, o kūnui ir protui – naujos dienos pradžia pasiruošti. Pitsburgo universiteto tyrimas atskleidžia, jog prasti miego įpročiai lemia prastesnius pažymius. Ypač iš matematikos. Taip pat ir muzikos, kaip išsiaiškinta Berlyno tyrimo, minėto straipsnio pradžioje, metu: violančelininkai, pasiekę aukštesnių rezultatų, miegojo vidutiniškai valanda daugiau už kitus violančele grojančius mokinius. Tad miegas, kaip įsitikinome dar kartą, yra ne tik geros nuotaikos ar sveikatos, bet ir mokymosi pasiekimų reikšmingas veiksnys.

Pateikti patarimai – paprastai skambantys, bet ne taip paprastai įgyvendinami. Ir vis dėlto, tikiuosi, gal bent viena kita idėja padės sutaupyti laiko mokantis, gauti geresnius įvertinimus, gal net sėkmingai įveikti egzaminus: sesijinius, ar (sėkmės ketvirtokams!) valstybinius.

Mano gyvenimo tikslas – jaustis gerai

Jau keletą mėnesių su žmona Katja esame įsikūrę Vokietijoje. Vasario gale pradėjau lankyti intensyviuosius, pusmečio trukmės vokiečių kalbos kursus, po penkias akademines valandas kiekvieną darbo dieną. Juose mūsų grupelė labai maža – vos devyni žmonės. Ten visai linksma. Esu labiau *pelėda*, tad anksti ryte prasidedantys kursai – puikus būdas pailginti dieną. Nuovargis mano gyvenime jau seniai neegzistuoja, nes užsiimu tik tuo, kas man labiausiai patinka, kas arčiausiai širdies. O nuo to pavargti neįmanoma.

Šiuo metu turiu keletą aistrų: domėjimąsi žaliavalgiška mityba, pokerio lošimą internete bei dvasinių mokymų klausymąsi. Būtent tai šiuo metu man teikia didžiausią džiaugsmą, nes mano pagrindinis ir vienintelis gyvenimo tikslas yra gerai jaustis! Šį tikslą man pasiekti labai lengva, nes gyvenime vadovaujuosi ne logika, o širdimi ir intuicija. Kiekvieną kartą, kai turiu priimti sprendimą, pasirenku tą variantą, kuris tuo metu man sukelia daugiausia pozityvių jausmų. Gyvendamas išmokau, jog pasaulis, kurį matau ir kurį patiriu aplink save, yra ne kas kita, o mano paties veidrodis. Pavyzdžiui, jei pastebiu kokią nors kito žmogaus savybę, kuri erzina ar nepatinka, stengiuosi tą pačią savybę išvelgti savyje. Tai puikus būdas geriau pažinti save patį! Tačiau su veidrodžiu reikia elgtis labai atsargiai – ką pats jam rodu, tokį atspindį ir matau. Dėl šios priežasties man svarbu visuomet jaustis tik gerai. Esu pasidavęs dabarčiai. Esu laimingas ir patenkintas toks, koks esu, ir čia, kur esu.

Vienoje kartoninėje dėžėje turiu kuklią krūvelę dokumentų, kurie liudija, jog esu baigęs Vilniaus licėjų, VU informatikos bakalaurą, duombazių inžinerijos magistrą universitete Danijoje... Visa tai man – tik istorija, tik praėjęs aš, kuris nebeegzistuoja. Tikiu, kad visa, kas nutinka gyvenime, turi priežastį. Viskas vyksta tinkamoje vietoje ir tinkamu laiku – nei minute anksčiau ir nei minute vėliau. Todėl esu dėkingas likimui, kad besimokydamas įvairiose institucijose galėjau suvokti, kas man nėra prie širdies ir kas man kelia džiaugsmą. Gyvenimas yra pilnas kontrastų – vien jų dėka mes tobulėjame.

Prisipažinsiu, 1996 metais baigęs licėjų, neturėjau nė menkiausios idėjos, ką norėčiau veikti toliau. Lengviausia tuo metu pasirodė *plaukti ant bangos*, tad nusprendžiau stoti į aukštąją. Matematika buvo

vienintelis dalykas, kuris labai patiko, todėl įmerkiau koją į VU Matematikos fakultetą. Tiesą pasakius, negalėjau net įsivaizduoti, kas iš viso to išeis.

Buvau kantrus, tačiau jau pirmame VU kurse užsidegiau kelionių autostopu aistra. Būtent gyvendamas jomis, jaučiausi gyvas ir prabudęs! Pagaliau sužinojau, ko noriu - kompiuteriai turėjo tapti mano hobiu, o kelionės – *profesija*, taigi didžiausia motyvacija studijuoti magistrą Danijoje ir buvo galimybė mažiausiai dvejus metus pagyventi kitoje šalyje, pajusti kiek kitokią kultūrą, pasimankštinti *žaidžiant naujoje smėlio dėžėje*.

2003 metais susipažinau su vokietaite Katja (iki šiol su ja bendraujame angliškai), kurios svajonė buvo lygiai tokia pati, kaip ir mano – keliauti bei pažinti pasaulį. Nuo 2005 metų ėmėme gyventi kelyje - judėjom pakeleivingomis mašinomis ir nakvojome palapinėje arba vietinių žmonių namuose. Šia patirtimi dalinomės ir internete (<http://www.FollowTheRoad.com/>). Mus labiausiai domino žmonės, jų gyvenimas tuo momentu. Prieš atvykdami į naują šalį, apie ją iš anksto nieko neskaitydavome. Viską pajusdavome bendraudami su žmonėmis. Per tuos metus kai kuriuose kraštuose (Belize, Ekvadore, Indijoje, Malaizijoje, Tailande, Australijoje) buvome įsikūrę ir ilgesniui laikui, 2-6 mėnesiams. Per šį laiką spėdavome susirasti draugų, pažinti aplinkinių parduotuvių prekeivius, pabendrauti su kaimynais.

Pastaraisiais metais po truputį brendo naujas mūsų gyvenimo epizodas – noras ilgesniui laikui (mažiausiai metams ar dviem) susikurti savo *Namus*. 2011 metais mus širdys atvedė į Vokietiją. Dabar gyvename mažame Heidenau miestelyje netoli Drezdeno (užsukit į svečius kada! :)). Iš esmės mūsų gyvenimas nepasikeitė – ir toliau užsiimame tik tuo, kas mums patinka ir teikia daugiausia malonumo. Anksčiau žavėjo pasaulio žmonių pažinimas, o dabar tos aistros kiek kitokios. Tačiau, kaip ir seniau, jaučiame palaimą ir esame laimingi. O tam pasiekti paslaptis paprasta – klausome širdies ir vidiniam balsui niekuomet neprieštaraujame.

Daugiau minčių, kuriomis kartais dalinuosi, galite rasti ir čia:

<http://www.kligys.com/>

<http://www.GeraGyventi.lt/>

Nuotraukos iš asmeninio archyvo

Ar žinojote, kad...

☉ Dalią Račkauskienę mokyti anglų kalbos įkvėpė *Bitlų* dainų tekstai.

☉ Daivai Janulienei įspūdį paliko *Lady Gagos* ir *Metallicos* koncertai.

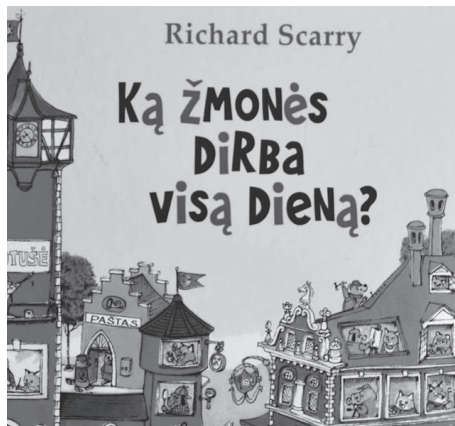
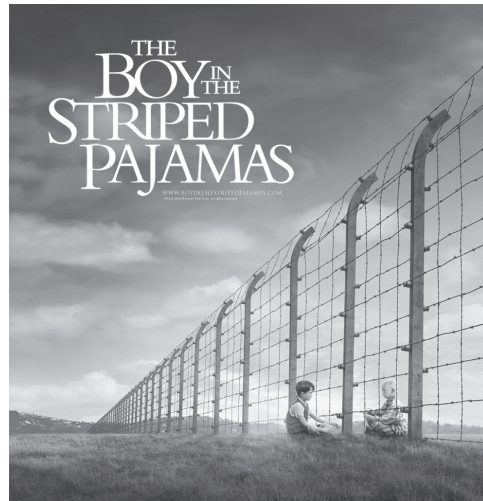
☉ Ričardo Jankausko pirmosios meilės vardas buvo Snaigė. Lopšelyje darželyje iš mamos negavęs leidimo ją vesti, jis atsistojo prie medžio ir grasino neiti namo, tol, kol mama nesutiks.

☉ Visi Lauros Valantės mėgstamiausi atlikėjai prasideda raide „M“: Mamontovas, Mikutavičius, Mantas...

☉ Žūklė – Algio Sindaravičiaus vasaros hobis.

☉ Daivai Janulienei saldainiai „Aguona“ iki šiol primena muzikos pamoką, iš kurios kadaise buvo dėl jų išvaryta.

☉ „Berniukas dryžuota pižama“ – mėgstamas Lauros Valantės filmas.

☉ „Ką žmonės dirba visą dieną“, „Mikė Pūkuotukas“ – mėgstamiausios Dalios Račkauskienės knygos.

☉ Didžiausią įspūdį Ričardui Jankauskui palikę filmai – „Antikristas“ ir „Veidrodis“.

☉ Mėgstamiausi Daivos Janulienės atlikėjai – *Suzi Quatro* ir *Chrisas Normanas*.

☉ Laura Valantė po „RHCP“ koncerto pradėjo klausyti jų muzikos.

☉ Algis Sindaravičius iš pradinės mokyklos iki šiol atsimena atsitikimą, kai iš jo pavogė paltą, ir teko eiti du kilometrus iki namų žiemos viduryje.

☉ „Dingė“ – mėgstamiausias Eriko Karikovo serialas.

☉ Klausiamas apie jaunystės muziką, Ričardas Jankauskas niekada nesuabejos – rokas.

☉ „Stiklo karoliukų žaidimas“ – mėgstamiausia Algio Sindaravičiaus knyga.

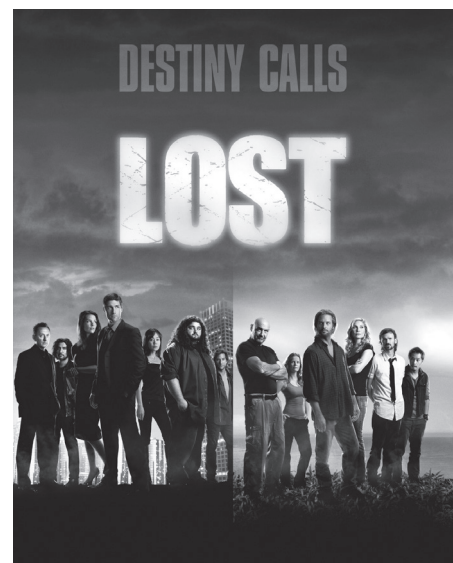
☉ Daivai Janulienei itin nepatinka daina apie švilpuką: „Pagalvotum, pagaliau kažkas sukūrė dainą apie kūno kultūrą!“

☉ Ir Algis Sindaravičius, ir Dalia Račkauskienė jaunystėje šokdavo pagal „ABBOS“ muziką.

☉ Laurai Valantei iki šiol sapnuojasi mokykliniai košmarai apie matematikos, o Erikui Karikovui – apie literatūros pamokas.

☉ Mėgstamiausi Algio Sindaravičiaus diskai – „Zemfirė“ ir „Hiperbolė“.

☉ Ryškiausias Ričardo Jankausko mokyklinis atsiminimas – vienuoliktoje klasėje dėl entuziazmo stokos taip ir nepastatytas spektaklis.

... ir dar daug kitų įdomių dalykų apie šiuos ir kitus mokytojus
sužinojo Monika Šatkūnaitė ir Gabrielė Kižytė.

Ekspertai

Mieli ekspertai!

Kodėl matematikoje egzistuoja modulis (pvz.: $|x|$)? Ar nebūtų lengviau gyventi be jo?

Nes geriausi dalykai gyvenime reikalauja rimtų pastangų. Todėl mes manome, kad lengviausia būtų gyventi išvis be matematikos.

Ką veikiat, kai nemiegate ir nesimokot?

Verkiame. Ir einam į „Ožą“.

Kodėl vis dar yra pažymių palyginimas TAMO?

Kaip sako mūsų IT specialistai, TAMO – paslaptinga struktūra, čia dalykai taip paprastai nedingsta ir neatsiranda.

Ką daryti, jeigu mama mūza, o Markeliūnas nenori padėti?

Visų pirma paklausti savęs: „Kodėl aš prašau Markeliūno pagalbos?“ Tada susikaupti ir pabandyti rimtai savarankiškai dirbti. Jei nieko neišeina, mamai nesakyti. Eiti pas korepetitorių, kaip ir pridera. Arba užsiiminti slapta popamokine veikla.

Kas gyvena I aukšto mergaičių tualetu visada uždarytoj kabinoj?

Prisimindami savo pirmus metus licėjuje, spėjame, kad istorija kartojasi: paslapčių kambarys atsivėrė ir jame tūno niūrus baziliskas.

Kodėl licėjuje nėra Petrų?

Kaip tai nėra? Mes pažįstame bent tris. Petras – populiarus įsivaizduojamo draugo vardas. Jei nepažįsti nė vieno Petro, tai tikriausiai dar negali vadinti savęs tikru liceistu/TB'ku, etc.

Ar užtenka šešių valandų miego per dieną?

Šešios valandos – tikra prabanga.

Kaip sujungti gerus pažymius, socialinį gyvenimą ir sveikatą (miegą)?

Ogi labai paprastai: per ilgą pertrauką pasikviesk protingiausią bendraklasę kavos (socialinis gyvenimas ✓), nusirašyk jos namų darbus (pažymiai ✓), grįžk iš mokyklos ir iškart eik miegoti (sveikata ✓).

Eksams atminti

Koks L. Čibiro ūgis?

Į šį klausimą bandome atsakyti jau seniai. Tačiau niekaip nepavyksta dėl šių priežasčių: Neradome reikalingo liniuotųjų skaičiaus licėjaus matematikų spintelėse.

Ūgis nėra geriausias pusiausvyros draugas. Minėtasis grėsmingai siūbuoja. Baiminamės, kad jei kristų, sutraiškytų net tave, spėjusį pasislėpti.

Kur dingo Kėstas?

Mielas liceiste arba mielas licėjaus mokytojai, pats laikas susivokti, kad vieni ateina, o kiti jiems turi užleisti mokyklos suolą. Kėstas jau suaugo. Laikas jį paleisti. Tevažiuoja Kėstas kančių kėsti.

Lauras Diržytės nuotrauka

Mieli liceistai, turime jums blogą naujieną...

Ekspertijas I ir Ekspertijas II turi pasitraukti į abitūros atostogas.

Malonu buvo į jūsų klausimus atsakinėti ir tikimės nepaklysite painiuose gyvenimo vingiuose be mūsų išminties ir kad mūsų vietą užimsią Visažiniai bus ne ką prastesni patarėjai.

Gaudytis aplinkoje jums padėjo Skywalkerių klano atstovės Gabrielė ir Vaida.

